6.000.000 ТОННА ТАЙЁР!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 265 (18.143). • 17 ноябрь 1981 йил, сешанба • Баҳоси 2 тийин.

КЕЧА МОСКВАДА КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ БЎЛИБ ЎТДИ.

ПЛЕНУМ «1981-1985 ЙИЛЛАРДА СССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИ ТЎҒРИСИДА ВА 1982 ЙИЛДА СССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ДАВЛАТ ПЛАНИ ҲАҚИДА»ГИ ҲАМДА «СССРНИНГ 1982 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ДОКЛАДЛАРНИ ТИНГЛАБ, ТЕГИШЛИ ҚАРОР ҚАБУЛ ҚИЛДИ.

ПЛЕНУМДА КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БОШ СЕКРЕТАРИ ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ КАТТА НУТҚ СЎЗЛАДИ.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1981 йил 16 ноябрда КПСС Марказий Комитетининг Пленуми бўлди. Пленум СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госплани раиси ўртоқ Н. К. Байбаковнинг «1981—1985 йилларда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани тўғрисида ва 1982 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг Давлат плани ҳақида»ги докладини ҳамда СССР молия министри ўртоқ В. Ф. Гарбузовнинг «СССРнинг 1982 йилги Давлат бюджети тўғрисида»ги докладини тинглади.

Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев катта нутқ сўзлади. Бу нутқ матбуотда эълон қилинмоқда.

Докладлар юзасидан музокараларда КПСС Ленинград область комитетининг биринчи секретари Г. В. Романов, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. Я. Киселёв, Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Г. А. Алиев, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари О. С. Мирошхин, Литва Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. П. Гришкявичус, КПСС Ставрополь ўлка комитетининг биринчи секретари В. С. Мураховский, Украина Компартияси Днепропетровск область комитетининг биринчи секретари Е. В. Качаловский, нефть ва газ саноати корхоналари қурилиши министри Б. Е. Шчербина, В. И. Ленин номли Иваново камволь комбинати тўқувчиси В. Н. Голубева, чорвачилик ва озуқа ишлаб чиқариш учун машинасозлик министри К. Н. Беляк, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев ўртоқлар сўзга чиқдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилди, бу қарор матбуотда эълон қилинмоқда.

Шу билан Марказий Комитет Пленуми ўз ишини тамомлади.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИНИНГ ҚАРОРИ

1981-1985 йилларда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани, 1982 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг Давлат плани ҳамда СССРнинг 1982 йилги Давлат бюджети лойиҳалари тўғрисида

1981—1985 йилларда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани, 1982 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг Давлат плани ҳамда СССРнинг 1982 йилги Давлат бюджети лойиҳалари асосан маъқуллансин.

СССР Министрлар Совети мазкур лойиҳаларни СССР Олий Совети муҳокамасига тақдим этсин.

Партия XXVI съезди ишлаб чиққан ички ва ташқи сиёсат, коммунистик қурилиш вазифаларини бажариш соҳасидаги стратегик йўлни амалга ошириш борасида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг фаолияти тўла-тўкис маъқуллансин.

Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка, область, округ, шаҳар ва район партия комитетлари, партия ташкилотлари, совет, касаба союз ва комсомол органлари, министрликлар ва идоралар КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқида баён этилган қоида ва хулосаларга амал қилиб, шу йилнинг топшириқлари муваффақиятли якунланишига, 1982 йил плани ва умуман беш йиллик планнинг тўла ва ошириб бажарилишига эътиборни жалб қилсинлар. Шу мақсадда партиянинг халқ хўжалиги самарадорлигини оширишдан, уни интенсивлашдан иборат ғоят муҳим йўл-йўриғини рўёбга чиқаришга бутун куч-ғайрат сафарбар этилсин. Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, халқ хўжалигининг барча бўғинларида меҳнат унумдорлигини ўстириш, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва унинг сифатини ошириш учун мавжуд имкониятлардан энг кўп даражада фойдаланилсин. Капитал қурилишни анча яхшилашга алоҳида эътибор берилиши керак. Металл, электр энергияси, хом ашё ва материаллар, молиявий ва меҳнат ресурслари оқилона ва тежаб-тергаб сарфланишини таъминлаш юзасидан зарур тадбирлар амалга оширилсин, экономикамиз тежамли бўлмоғи учун ҳамма ишлар қилинсин. Фаннинг роли оширилсин, илмий-тадқиқот, лойиҳа ва конструкторлик ташкилотлари фаолиятида янада самарали натижаларга эришилсин. Экономикани планлаштириш ва бошқаришни янада яхшилаш, хўжалик юритиш услуб ва методларини такомиллаштириш соҳасидаги ишлар сабот билан ўтказилсин.

Ташқи иқтисодий алоқалар самарадорлигини ўстиришга, биринчи навбатда социалистик мамлакатлар билан ҳамкорлик кенгайтирилишига эришилсин.

КПСС Марказий Комитети партиянинг мамлакат иқтисодий потенциалини ошириш, саноат ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини, ёқилғи-энергетика комплексини муттасил ривожлантириш, озиқ-овқат проблемасини ҳал этиш, совет кишиларининг моддий ва маданий турмуш даражасини янада юксалтириш борасида белгилаган катта кўламдаги вазифалари ҳар бир соҳадан, ҳар бир иттифоқдош республика, ўлка, область, шаҳар ва райондан, барча меҳнат коллективларидан резерв ҳамда имкониятлардан тўла-тўкис фойдаланиш соҳасида куч-ғайратларини кўпайтиришларини талаб этажагини таъкидлайди. Шу муносабат билан ишлаб чиқаришнинг ҳар бир участкасида, бошқарувнинг ҳамма соҳасида уюшқоқликни, ишчанликни оширишга, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашга биринчи даражали аҳамият берилиши керак.

КПСС Марказий Комитети коммунистлар, барча меҳнаткашлар социалистик мусобақани янада кенг авж олдириб юборадилар, ўн биринчи беш йилликни зарбдор меҳнат билан. КПСС XXVI съезди қарорларини бажариш учун курашда янгидан-янги муваффақиятлар билан нишонлайдилар, деб қатъий ишонч билдиради.

КПСС Марказий Комитетининг 1981 йил 16 ноябрдаги Пленумида ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Ҳурматли ўртоқлар!

КПСС XXVI съездидан кейин ўтган вақт ичида катта сиёсий, ташкилий ва хўжалик ишлари бажарилди. Омманинг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлиги ошди. Совет халқи янги беш йилликка зўр умидворлик, ўз кучига ишонч туйғуси билан қадам қўйди. Съезд ўртага қўйган коммунистик бунёдкорлик соҳасидаги катта ва мураккаб вазифалар муваффақиятли ҳал этилишига совет халқининг ишончи комил.

Марказий Комитетнинг ҳозирги Пленумини съезд ишининг тўғридан-тўғри, бевосита давоми деб билиш мумкин. Биз съездда саксонинчи йилларга мўлжалланган иқтисодий сиёсатни маъқуладик, мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг асосий йўналишларини тасдиқладик. Энди биз КПСС Марказий Комитетининг Пленумида навбатдаги қадамни қўймоқдамиз. Биз беш йиллик план лойиҳасини муҳокама қилишимиз лозим, унда партия XXVI съездининг йўл-йўриқлари 80-йилларнинг биринчи ярмига татбиқан конкретлаштирилади.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси СССР Госплани билан Министрлар Совети тақдим этган материалларни кўриб чиқиб, 1981—1985 йилларга мўлжалланган план топшириқлари асосан съезд талабларига мувофиқ, деган хулосага келди. Бу — планга баҳо беришда катта аҳамиятга эгадир, ўртоқлар.

Лойиҳада беш йилликнинг бош вазифасини ҳал этиш йўллари аниқ белгиланган. Партиянинг мамлакат иқтисодий потенциалини кўпайтириш, халқ хўжалигининг самарадорлигини ошириш йўли мустаҳкамлаб берилган. Лойиҳа съезднинг социал программа соҳасидаги қарорларини бажаришни кўзлайди. Саноат ва қишлоқ хўжалиги узлуксиз ривожланаверади. Капитал маблағларни марказлаштириш тадбирлари кўрилмоқда. Сибирь ва Узоқ Шарқни ўзлаштиришда янги катта қадам қўйилади. Ҳар бир Иттифоқдош республиканинг экономикаси янада ривож топади. Мудофаа эҳтиёжлари пухта таъминланади.

Мана шуларни назарда тутиб КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси XI беш йиллик план, шунингдек 1982 йилги план ва бюджет лойиҳаларини ҳам умуман тасдиқлади ва бу ҳужжатларни партия Марказий Комитетининг Пленуми муҳокамасига тақдим этади.

Беш йиллик анчагина мураккаб шароитларда шаклланганлиги ўртоқ Н. К. Байбаковнинг докладидан кўриниб турибди. Бу — икки группа сабаблар билан боғланган.

Батамом ёки қисман бизнинг контроллигимиздан ташқарида бўлган омилларнинг амал қилиши экономикадаги ишларнинг аҳволига таъсир ўтказмоқда. Сурункасига уч йилдан бери содир бўлаётган қурғоқчилик қишлоқ хўжалигига, бинобарин, бутун экономикага ҳам катта зиён етказмоқда. Планларни ишлаб чиқишда халқаро вазиятнинг мураккаблашувини ҳам эътиборга олишга тўғри келганлиги табиий.

Бошқа бир ҳолатнинг ҳам таъсири сезилиб турибди. Биз халқ хўжалиги ривожининг ҳозирги босқичи ўртага қўяётган янги талаблар ҳақида тўғри гаплар айтаяпмиз. Бироқ, афсуски, хўжалик фаолияти ва иқтисодий фикрлар услуби, планлаштириш методлари, бошқарув системаси унчалик зўр ғайрат билан қайта қурилаётгани йўқ.

Мана шуларнинг ҳаммаси беш йиллик план лойиҳасига таъсир қилмай қола олмади. План — қийин, тиғиз пландир. Хўш, бунинг маъноси нима? Бунинг маъноси шуки, уни бажариш учун куч-ғайратни икки, уч ҳисса ошириш керак. Бунинг маъноси шуки, хўжалик юритиш услуби ва методларини қайта қуришни жадаллаштириш керак.

Сўнгра Л. И. Брежнев хўжалик қурилишининг энг муҳим масалаларига ва бу масалаларни ҳал этиш йўлларига тўхталиб ўтди.

Гапни **озиқ-овқатдан** бошлайман, деди у. Озиқ-овқат проблемаси — ҳам хўжалик, ҳам сиёсий жиҳатдан бутун беш йилликнинг марказий проблемасидир. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг юксак суръатлари — бу проблемани ҳал этишнинг негизидир. План лойиҳасида мана шундай суръатлар белгилаб берилади. Доннинг ялпи ҳосили йилига ўрта ҳисобда беш йиллик мобайнида қарийб 35 миллион тонна, гўшт етиштириш эса 2 миллион тоннадан зиёд кўпайиши лозим. Картошка, сабзавот ва мева етиштиришни анчагина кўпайтириш белгиланган.

Беш йиллик ҳосилсиз йилдан бошланди. Аммо бу нарса бизнинг озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни тез ва муттасил кўпайтиришга қаратилган йўл-йўриқларимизни ўзгартира олмайди ва ўзгартириши ҳам мумкин эмас.

(Давоми иккинчи бетда).

КПСС МАРКАЗИЙ РЕВИЗИЯ КОМИССИЯСИДА

1981 йил 16 ноябрда КПСС Марказий ревизия комиссиясининг мажлиси бўлди.

Мажлисда Марказий ревизия комиссияси Раиси Г. Ф. Сизовнинг шу комиссиянинг КПСС XXVI съездидан кейинги фаолияти тўғрисидаги ахбороти тингланди.

Мажлисда КПСС Марказий ревизия комиссиясининг 1982 йил учун тузилган иш плани кўриб чиқилиб, тасдиқланди.

ДЕЛЕГАЦИЯ ҚАЙТИБ КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов бошчилигидаги КПСС делегацияси 15 ноябрь куни Мапутудан қайтиб келди. Делегация ФРЕЛИМО партиясининг таклифига биноан Мозамбик Халқ Республикасида меҳмон бўлди.

Тошкент аэропортида делегацияни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Е. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, О. У. Салимов, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, Л. Н. Мелкумов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Г. М. Орлов, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, В. П. Есин, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев кутиб олдилар. (ЎзТАГ).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ ОЛДИДАН

14 ноябрь куни Москвада СССР Олий Совети палаталарининг тармоқ комиссиялари: саноат, транспорт ва алоқа, қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати, қишлоқ хўжалиги, фан ва техника, халқ истеъмол қиладиган моллар ва савдо, уй-жой-коммунал хўжалиги ва маиший хизмат, соғлиқни сақлаш ва социал таъминот, халқ маорифи ва маданият, хотин-қизлар меҳнати ва турмуши масалалари, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, ёшлар ишлари, табиатни муҳофаза қилиш ва табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш комиссияларининг мажлислари бўлиб ўтди.

Депутатлар тайёргарлик комиссиялари раҳбарларининг СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981-1985 йилларга мўлжалланган Давлат планини, мамлакатнинг 1982 йилги Давлат плани ва бюджетини, 1980 йилги бюджетнинг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни дастлабки кўриб чиқиш натижалари тўғрисидаги ахборотларини тингладилар. План органлари, министрликлар ва идоралар шаънига бир қанча танқидий мулоҳазалар айтилди, халқ хўжалигининг барча тармоқларини бутун чоралар билан интенсивлашга доир таклифлар киритилди.

Депутатлар айтган мулоҳазалар ва таклифларни ҳисобга олиб, комиссиялар СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981-1985 йилларга мўлжалланган Давлат плани, мамлакатнинг 1982 йилги Давлат плани ва бюджети юзасидан чиқарилган хулосаларни тасдиқладилар, Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети план-бюджет комиссияларининг раислари Г. И. Вашченко ва Н. И. Масленников сессияда план-бюджет ва тармоқ комиссиялари номидан қиладиган қўшимча докладларни маъқулладилар.

Доимий комиссиялар келгуси йилда кўриб чиқиш учун мўлжалланаётган энг муҳим масалаларни аниқладилар.

* * *

Шу куни СССР Олий Совети Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг қонун лойиҳалари тайёрлаш комиссияларининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Иттифоқ Совети қонун лойиҳалари тайёрлаш комиссиясининг раиси М. С. Горбачев раислик қилди.

Депутатлар Энергетика машинасозлиги министрлиги ҳамда Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министрлиги системаларида меҳнат тўғрисидаги қонунларга қандай риоя этилаётганлиги тўғрисидаги масалани муҳокама қилдилар.

Комиссиялар министрлардан В. В. Кротов, В. Н. Чудиннинг ва депутат С. Н. Сабанеевнинг ахборотларини тинглаб, қуйидагиларни уқтириб ўтдилар: министрликлар, бирлашма ва корхоналарнинг раҳбарлари Коммунистик партиянинг қарорларига, СССР Конституциясининг қоидаларига ва бошқа қонун актларига амал қилиб, ишчи ва хизматчиларнинг меҳнат ҳуқуқларини муҳофаза қилиш, уларнинг меҳнат шароитларини яхшилаш масалаларини доимо диққат марказида тутмоқдалар. Кейинги йилларда меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш, иш вақтининг зое ўтишини қисқартириш юзасидан бир қанча тадбирлар амалга оширилди.

Шу билан бирга мажлисда ҳали министрликларнинг қонунларнинг иш вақти режими тўғрисидаги, ишлаб чиқаришда соғлом ва хавфхатарсиз шароитларни яратиш, меҳнатни муҳофаза этишни кучайтириш, травматизмни тугатиш тўғрисидаги талаблари бажарилишини таъминлаш, прогулларга ва кадрларнинг қўнимсизлигига қарши кураш ишидаги мавжуд катта камчиликлар танқид қилинди. Меҳнат интизомини бузишга қарши курашни янада кучайтириш, талабчанликни ошириш, бу ишда меҳнат коллективларининг ва жамоат ташкилотларининг ролини кучайтириш зарурлиги алоҳида таъкидланди.

Миллатлар Совети қонун лойиҳалари тайёрлаш комиссиясининг раиси И. М. Ярковойнинг ахбороти юзасидан комиссияларнинг 1982 йилги иш плани тасдиқланди.

Комиссияларнинг ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси А. П. Шитиков, СССР Олий Совети Президиуми Секретари М. П. Георгадзе, СССР юстиция министри В. И. Теребилов, СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитетининг раиси В. Г. Ломоносов, бошқа бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, партия ва давлат органларининг масъул ходимлари иштирок этдилар. (ТАСС).

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

(Боши биринчи бетда).

Дарвоқе, қишлоқ хўжалиги учун ноқулай об-ҳаво бизнинг мамлакатимизда деярли йил оша содир бўлиб туришини кўп йиллик тажриба кўрсатади. Бинобарин, бу ҳолни истисно деб эмас, балки бизнинг иқлимимиз учун одатдаги табиий бир ҳодиса деб ҳисобламоқ керак. Бундан бир қанча амалий хулосалар келиб чиқади.

Ҳозирча биз об-ҳавони бошқаришни ўрганиб олмаган эканмиз, қишлоқ хўжалигидаги ишни иқлим инжиқликларига янада моҳирона мослаштиришимиз керак. Бу эса регионлар бўйича бирмунча қатъийроқ ихтисослаштиришни тақозо этади. Бу нам етарли бўлмаган шароитда ҳам, ортиқча бўлган шароитда ҳам мўл ҳосил олинишини таъминлайдиган экинлар, агротехника усулларини жорий қилишни тақозо этади. Ниҳоят, бу тегишли машина-механизмларни ишлаб чиқаришни ва улардан яхшироқ фойдаланишни тақозо этади. Мана шуларнинг ҳаммаси мелиорацияни ривожлантириш, тобора кўп миқдордаги ўғитдан янада самарали фойдаланиш билан бирга қишлоқ хўжалигининг об-ҳавога боғлиқлигини камайтиришга ёрдам беради.

Қишлоқ хўжалиги учун белгиланган топшириқлар, нормативлар ва кўрсаткичларни ишлаб чиқиш вақтида ҳар бир регион учун энг қулай, энг реал шароитларни синчиклаб инобатга олиш муҳимдир. Қишлоқ хўжалигида меҳнат қилаётган кишиларнинг иши тўғрисида бир йилнинг натижаларига қараб ҳукм чиқариб бўлмайди. Одамларга, уларнинг меҳнатига баҳо берганда, улар об-ҳаво яхши бўлганида ҳам, ёмон келганида ҳам қандай натижаларга эришаётганликларини, уларнинг меҳнат натижалари нақадар барқарор, стабил эканини эътиборга олмоқ керак.

Қозоғистон ғаллакорлари яхши, стабил ишлаш намунасини кўрсатмоқдалар. Ўнинчи беш йилликда республика дон етиштириш ва харид қилиш планини ошириб бажарди ҳамда ҳар йили давлатга бир миллиард пуд дон сотиш маррасига амалий равишда чиқиб олди. Бу йил Қозоғистон меҳнаткашлари мураккаб об-ҳаво шароитларида ишлаб, 960 миллион пуддан кўпроқ ғалла сотдилар. Бу — катта ғалабадир, ўртоқлар. (Қарсаклар).

Украина меҳнаткашлари қурғоқчил йил қийинчиликларини бартараф этиб, дон сотиш юзасидан белгиланган топшириқни бажардилар ва давлат омборига 827 миллион пуд дон топширдилар. Ҳамиша бўлганидек, Ўзбекистон пахтакорлари, Грузия чойкорлари, шу республикаларнинг барча қишлоқ хўжалик ходимлари яхши ишладилар.

Белоруссия, Литва меҳнаткашлари, шунингдек Ставрополь, Кубань, Россия Федерациясининг Ростов, Тюмень ва бошқа бир қанча областлари меҳнаткашлари каттагина муваффақиятларга эришдилар. Уларда ҳам об-ҳаво унчалик яхши бўлмади, шунинг учун ҳам бу республикалар ва областларнинг ютуқлари кўпроқ ҳурматга сазовордир. (Қарсаклар).

Озарбайжон меҳнаткашлари икки беш йилликдан бери барча қишлоқ хўжалик экинлари етиштиришни муттасил ўстиришга эришмоқдалар. Бу йил эса об-ҳаво қийинчиликларига қарамай дон, пахта, узум, сабзавотдан рекорд ҳосил олинди. (Қарсаклар).

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ҳозирги беш йилликнинг биринчи йилида катта муваффақиятларга эришган коммунистларни, барча меҳнаткашларни табриклашга ҳақлидир деб ўйлайман. Уларга янги ғалабалар тилашни истайман. (Давомли қарсаклар).

Халқни юқори сифатли озиқ-овқат маҳсулотлари билан узлуксиз таъминлаш учун қишлоқ хўжалигининг ҳам, шунингдек бошқа кўп тармоқларнинг ҳам яхши ишлаши керак бўлади, деб уқтирди Л. И. Брежнев. Айни шу боисдан ҳам партия XXVI съезди озиқ-овқат комплекс программасини тайёрлаш ва беш йиллик планга қўшишни зарур деб ҳисоблади.

Бу программани тузиш — [illegible]

хўжалик маҳсулотини тайёрлаш, сақлаш, қайта ишлаш, ташиш ва савдо қилиш системаларидаги куч-ғайратларни бир бутун қилиб бирлаштириши керак. Бу иш мазкур ҳамма тармоқларнинг ишини битта муштарак пировард мақсадга бўйсундириши — мамлакатнинг озиқ-овқатга бўлган эҳтиёжини таъминлаши керак.

Программани тузиш пайтида аграр-саноат комплекси структурасини пухта равишда таҳлил этиш ва ундаги номувофиқликларни тугатиш лозим. Тақдим этилган планда қишлоқ хўжалигини ишлаб чиқариш воситалари билан таъминлайдиган, шунингдек қишлоқ хўжалик маҳсулотини анча чуқур қайта ишлайдиган ва унинг сақланишини таъминлайдиган тармоқларни ривожлантиришга бирмунча кўпроқ ресурслар ажратилади. Келгусида ҳам шу йўлдан бориш — элеваторлар ва музхоналарнинг сиғимини зўр ғайрат билан кўпайтириш, транспорт (айниқса, махсус транспорт), идишлар билан, маҳсулотни дастлабки қайта ишлаш билан боғлиқ бўлган танг жойларни тугатиш лозим.

Харид қилиш системасини жиддий равишда яхшилаш керак. Ҳозирги вақтда харид қилинган доннинг деярли ҳаммаси элеваторларга (кўпинча олис ерларда жойлашган элеваторларга) ташиб олиб борилмоқда, аммо шу доннинг анчагина қисми тез орада қайтариб олиб келинмоқда. Чамаси, катта элеваторлар қуриш билан бир қаторда колхоз ва совхозларга яқин жойларда чоғроқ омборлар ҳамда омихта ем цехлари қуришга аста-секин ўтиш лозим. Сутни қайта ишлайдиган, мол сўйдиган ва гўштни қайта ишлайдиган фақат йирик корхоналарни қуриш ҳам унчалик ўринли эмас. Бу корхоналарга чорва молларни ва сутни кўпинча юзлаб километр жойдан олиб боришга тўғри келади. Бу ҳам нобудгарчиликларга ва унумсиз харажатларга олиб боради. Буни кескин камайтириш мумкин ва лозим.

Ёки бошқа бир масала. Маълумки, кўпгина шаҳарларда картошка ва сабзавотни сақлашда катта исрофгарчиликка йўл қўйилмоқда. Аҳволни тузатиб олиш учун план лойиҳасида омборлар барпо этишга капитал маблағ сарфлашни 1,6 баравар ва қаттиқ қопламали ички хўжалик йўллари қурилишига капитал маблағ сарфлашни 1,4 баравар кўпайтириш кўзда тутилган. Бундай сабзавот омборларини шаҳарларда ҳам, шунингдек колхоз ва совхозларда ҳам қуриш керак. Бу эса маҳсулотни заруратга қараб тўппа-тўғри магазин ва ошхоналарга ташиб бериш имконини туғдиради ва исрофгарчиликни анча камайтиришга олиб боради.

Л. И. Брежнев қишлоқ хўжалик машинасозлигидаги аҳволни таҳлил этиб, машиналарнинг техникавий даражасини кўтариш, уларнинг пишиқ-пухталиги ва чидамлилигини ошириш вазифасини қўйди. Фақат янги заводлар қуриш йўли билан бу проблемани ҳал этиб бўлмайди, деди у. Бинобарин, ишлаб турган корхоналардаги ишни яхшилаш керак. Бунинг учун имкониятлар мавжуд. Беш йиллик план айни шундай қилишни кўзда тутади. Министрлар А. А. Ежевский, К. Н. Беляк, Л. И. Хитрун СССР Госплани билан биргаликда бу иш билан яқиндан шуғулланиб, бу соҳада тартиб ўрнатишлари лозим.

Озиқ-овқат программасини ишлаб чиқишда иқтисодий механизмни ва бошқарув системасини — умуман қишлоқ хўжалигини ва аграр-саноат комплексини бошқариш системасини такомиллаштиришдек катта-катта проблемаларга ҳам муҳим ўрин бериш керак. Жойлардаги бошқариш системаси ҳам такомиллаштирилиши зарур, албатта.

Ерларга қайси экинларни экиш, у ёки бу ишни қачон бошлаш масаласида колхоз ва совхозларнинг ўзлари ҳал қилувчи сўзни айтадиган бўлишлари керак. Бошқарувнинг район бўғинини ҳам бутун чоралар билан мустаҳкамлаш лозим. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг интенсивлигини ўстириш ва оширишни янада [illegible]

балки юксак пировард натижасини кўзлаб ишлашга мажбур этадиган шароитлар вужудга келтирилиши керак.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси масаланинг аҳамиятини эътиборга олиб, озиқ-овқат программасини КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги пленумларидан бирида муҳокама қилишни таклиф этади. Партия Марказий Комитети бу таклифни қўллаб-қувватлайди, деб ишонч билдирилди. Чунки халқнинг энг ҳаётий эҳтиёжларини қондиришдан ҳам муҳимроқ, олижаноброқ иш йўқ. (Қарсаклар).

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети, деди сўнгра Л. И. Брежнев, таъминотдаги узилишларни имкони борича тезроқ тугатиш учун шошилинч чоралар кўрдилар. Маҳаллий озиқ-овқат ресурсларидан, шунингдек ёрдамчи хўжаликларнинг имкониятларидан иложи борича тўлароқ фойдаланиш зарур, деб таъкидлади у. Бу ишда район ва шаҳар партия ҳамда совет органларининг, саноат корхоналари ва бирлашмаларининг, колхоз ва совхозларнинг ташаббусини, омилкорлигини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш керак.

Хуллас, қишлоқ хўжалигида, унга хизмат қилувчи тармоқларда ҳали кўп ва мураккаб ишлар қилиниши керак. Партиямиз, халқимиз бу ишларни уддалай оладилар деб ишонч билан айта оламан. (Давомли қарсаклар).

Л. И. Брежневнинг нутқида саноат, транспорт ва алоқа олдида турган вазифаларга катта ўрин берилди.

Шу вазифаларнинг бири **ёқилғи-энергетика комплексини** муваффақиятли ривожлантиришдан иборат бўлиб, бу вазифа бутун халқ хўжалигига дахлдордир. Планда энергия ва ёқилғи ишлаб чиқаришни, айниқса газ қазиб олишни сезиларли равишда кўпайтириш кўзда тутилган. Аммо мамлакатнинг эҳтиёжи ҳам тез ўсиб бормоқда. Шу сабабли планда ёқилғи ва энергияни тежаш учун мавжуд ҳамма воситалар ва омиллардан фойдаланиш кўзда тутилади. Шу билан бирга ёқилғи ва энергия ишлаб чиқариш топшириқлари ошириб бажарилиши лозим. Бу — марказий хўжалик органларининг энг муҳим вазифаларидан биридир. Н. А. Мальцев, Б. Ф. Братченко, П. С. Непорожний, Б. Е. Щербина, В. А. Динков ўртоқлар бошчилик қилаётган министрликлар зиммасига аввало, мамлакат нефть, кўмир, газ, электр энергия билан узлуксиз таъминланиши учун, қардош мамлакатларга ва жаҳон бозорига зарур миқдордаги ёқилғи экспорт қилиниши учун масъулият тушади.

Ғарбий Сибирь бойликларига йўл очган газчилар, нефтчилар, қурувчиларнинг қаҳрамонона ишидан мамлакат ғоят миннатдордир. Ўн биринчи беш йилликда уларнинг олдига янада каттароқ вазифалар қўйилмоқда. Янги конларни ўзлаштириш, Ғарбий Сибирь — Марказ ўртасида бешта жуда катта магистрал газ қувури, шунингдек Уренгой-Ужгород ўртасида экспорт газ қувурини қуриб ишга тушириш лозим. Булар — беш йилликнинг марказий қурилишлари эканлиги шубҳасиз, шу сабабли бу қурилишлар белгиланган муддатда албатта битказилиши керак. Қурувчилар бу вазифани шараф билан уддалашларига ҳаммамизнинг ишончимиз комил эканини изҳор этишга ижозат бергайсизлар! (Қарсаклар).

Л. И. Брежнев истиқбол тўғрисида гапириб, қуйидагиларни маълум қилди: Ғарбий Сибирдаги газ, нефть ва конденсат запаслари яқинда аниқ чамалаб кўрилганида, табиат биздан ўз саховатини аямаслиги яна бир бор маълум бўлди. Мамлакатимиз ихтиёридаги ресурслар келажакка комил ишонч билан қараш имконини беради. Бу ресурслардан омилкорлик билан, оқилона фойдаланиш керак, холос. Ёқилғи-энергетика комплексини, шу жумладан янги энергия манбаларидан фойдаланишни ривожлантириш соҳасидаги куч-ғайратларни бўшаштириш мумкин эмас. Айни вақтда энергияни тежайдиган техника ва технологияни тезроқ жорий этиш лозим. [illegible]

ганларининг, илмий муассасаларнинг диққат марказида туриши керак. Худди шундай бўлишига КПСС Марказий Комитетининг ишончи комил. (Қарсаклар).

Капитал қурилиш — беш йилликнинг бошқа бир ҳал қилувчи соҳасидир. Беш йиллик ва 1982 йил план лойиҳаларининг хусусияти шундан иборатки, улар капитал маблағни камроқ ўстириб, асосий фондларни ишга туширишни анча кўпайтиришни кўзда тутади. Ҳукуматнинг беш йиллик учун илгари белгиланган капитал маблағ ва қурилиш-монтаж ишлари ҳажмини 30 миллиард сўмлик миқдорида қисқартириш тўғрисидаги таклифини КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси қўллаб-қувватлади. Хўш, бунинг сабаби нима?

Мавжуд моддий ва меҳнат ресурслари, қурилиш ташкилотларининг қувватлари, шунингдек битмай қолган қурилишнинг катта ҳажмлари эътиборга олинди. Моҳият эътибори билан ҳозир капитал қурилишнинг реал, жуда яхши мувозанатлаштирилган плани бор. Бу план нормал ишлаш учун зарур шарт-шароитларни вужудга келтиради.

Мамлакатда бирталай яхши коллективлар бор. Масалан, беш йилликдан беш йилликка планлаштирилган объектларни ўз вақтида ёки муддатидан илгари ишга тушираётган Ленинград «Главзапстрой»ни, Новолипецк металлургия заводининг қурувчилари ва монтажчиларини, Украина рангли металлургия, Белоруссия енгил саноат корхоналари қурувчиларини кўрсатиш мумкин. Шу коллективлардан ўрганиш мумкин ва лозим.

Бироқ, ҳамма қурувчи ва монтажчилар ҳам шундай ишламоқдалар, деб бўлмайди. Л. И. Брежнев ишга тушириладиган объектларни топширишда орқада қолаётган бир қанча министрликларни танқид қилди ҳамда министрлардан П. С. Непорожний, Н. В. Голдин, Г. А. Караваев, А. М. Токаревни аҳволни тезроқ тузатиб олишга чақирди. Меҳнат, моддий ва молиявий ресурслар айни ишга тушириладиган қурилишларга имкони борича марказлаштирилишини таъминлаш, уларни тезроқ ишга тушириш учун зарур бўлган ҳамма нарсани бериш керак. Бунинг учун қурилиш ташкилотлари эпчиллигини ошириш, техника ва кадрларни ўз вақтида энг зарур жойларга юбориб туришни йўлга қўйиш лозим.

Ишлаб чиқариш қувватларини ўз вақтида ўзлаштириш ҳам муҳим вазифадир. Шу муносабат билан Л. И. Брежнев компенсация битимлари асосида қурилаётган объектларни доимо диққат марказида тутиш зарурлигига Л. А. Костандов, В. Я. Исаев, Н. А. Мальцев, В. В. Листов, А. Г. Петришчев ўртоқларнинг эътиборини жалб қилди.

Л. И. Брежнев капитал қурилиш тўғрисидаги гапни тамомлай туриб, яна икки моментни эслатиб ўтди. Биринчиси — қурилиш вақтинча тўхтатиб қўйилган объектларнинг яхши сақланишини таъминлаш зарур. Иккинчиси — ўн иккинчи беш йилликда нормал ишлаш учун айниқса хом ашё тармоқларида зарур ишларни бошлаб қўйиш ҳам керак.

Сўнгра Л. И. Брежнев партиянинг **халқ хўжалиги самарадорлигини ошириш, уни интенсивлаш** тўғрисидаги жуда муҳим йўл-йўриғи янги беш йиллик план лойиҳасида қандай рўёбга чиқарилаётганини таҳлил этди.

План лойиҳасида капитал маблағнинг умумий ҳажми 10 процент кўпайтирилиши билан бирга, миллий даромадни 18 процент ошириш кўзда тутилади. Бунга эришиш осон бўлмаслиги шубҳасиз. Аммо шу икки рақамни қиёс қилишнинг ўзи барча ресурслардан яхшироқ фойдаланиш йўли планга асос қилиб олинганидан дарак беради. Меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш тадбирлари кўзда тутилган. КПСС Марказий Комитети билан Министрлар Совети шу йил июнида қабул қилган қарор техника тараққиётини ва капитал маблағ сиёсатини, хўжалик ходимларининг омилкорлигини ва меҳнат коллективларининг ташаббусини моддий ресурсларни тежаб-тергашга [illegible]

ҳам, лойиҳа ҳали халқ хўжалигининг бир қанча тармоқларида фонд самарадорлигининг пасайиши тенденциясини бартараф этмайди. Маҳсулот тайёрлаш учун ишлатилаётган материал ҳажми суст ўзгармоқда ва маҳсулот таннархи суст пасаймоқда. Умуман экономикани чинакамига самарадор қилиш учун ҳали сабот билан кўп иш қилиниши лозим. Шу сабабли барча ишлаб чиқариш коллективлари, хўжалик раҳбарлари, қуйидан юқоригача барча партия комитетлари партиянинг иқтисодий сиёсатини ҳаётга татбиқ қилиш учун зўр қатъият билан курашишлари лозим.

План лойиҳасига мувофиқ техникани янгилаш суръатлари тахминан бир ярим баравар ортади. Бу эса илмий тадқиқот ва лойиҳалаш институтлари олдига катта ва масъулиятли вазифаларни қўяди.

Афсуски, уларнинг ҳаммаси ҳам фан-техника тараққиётининг ҳозирги босқичи талаб қилганидек ишлаётгани йўқ. Таклиф этилаётган техникавий ва технологик ечимлар ҳамиша ҳам шу даражага мос бўлиб тушаётгани йўқ. Кучларни беҳуда сочиб юбориш давом этмоқда. Илм-фан соҳасида мусобақа принципи амал қилиши кераклиги табиийдир. Аммо, айтайлик, иттифоқ қарамоғида бир хил типдаги лойиҳалаш билан шуғулланувчи 200 тадан кўпроқ ташкилотнинг мавжудлиги ўринлимикан?

Фан ва техника давлат комитети, Фанлар академияси, министрликлар ва идоралар КПСС XXVI съездининг жамғарилган илмий-техникавий потенциалдан самарали фойдаланиш тўғрисидаги қарорларини янада зўр ғайрат билан бажаришлари, янги техникани жорий этишни жадаллаштиришлари керак.

Ҳозирги демография вазияти, деб таъкидлади Л. И. Брежнев, меҳнат ресурсларидан яхшироқ фойдаланишни талаб қилади. Планда баъзи бир ноишлаб чиқариш тармоқларида ишлаб турган ходимлар сонининг кўпайишини қисқартириш, пенсионерлар, уй-рўзғор ишидаги аёлларни, қишлоқ аҳолисини ишлаб чиқаришга актив жалб этиш тадбирлари белгиланган. Аммо бу мутлақо етарли эмас. Қўл меҳнатининг суст қисқартирилаётганлиги катта иллат бўлиб қолди. Умуман саноатдаги ишчиларнинг 40 процентга яқини, қурилишдаги, хизмат кўрсатиш соҳасидаги ходимларнинг бундан ҳам кўпроқ қисми қўл меҳнати билан шуғулланмоқда. СССР Госплани ҳамда Фан ва техника давлат комитети қўлда бажариладиган меҳнатни, айниқса оғир қўл меҳнатини қисқартиришнинг аниқ мақсадни кўзловчи комплекс программасини тезроқ ишлаб чиқишлари керак.

Социализм-ижтимоий тузум сифатида ўз замирида жамиятнинг бош ишлаб чиқарувчи кучи — меҳнат аҳлидан оқилона ва инсонпарварлик билан фойдаланишнинг жуда катта имкониятлари яшириниб ётибди. Мана шу имкониятлардан тўла-тўкис фойдаланиш лозим. (Давомли қарсаклар).

Ташқи иқтисодий алоқаларни пухта ўйлаб мувозанатли равишда ривожлантириш, биринчи галда социалистик мамлакатлар билан ҳамкорликни чуқурлаштириш — экономикамиз самарадорлигини оширишнинг катта резервидир, деди Л. И. Брежнев. Бу ҳамкорлик, ҳам иқтисодий, ҳам сиёсий жиҳатдан биринчи даражали муҳим соҳадир. Шу сабабли биз барча хўжалик раҳбарларидан бу соҳада КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети қабул қилган қарорлар янада масъулият билан бажарилишини талаб қилишимиз зарур.

Л. И. Брежнев яна бир катта проблемага — экономикани бошқаришни, хўжалик юритиш механизмини такомиллаштириш проблемасига тўхталиб ўтди. Бу масалаларнинг ҳал этилиши — партия сиёсий ва назарий ишининг таркибий қисмидир. Хўжаликка раҳбарликни яхшилаш учун кўп иш қилинди. Бироқ, экономика бир жойда турмайди. Тармоқлараро ва ички тармоқ алоқалари системаси ўсиб, [illegible]

Съезд «Экономика тежамли бўлиши керак» деган шиорни ўртага ташлади. Бутун хўжалик механизми ҳам шу талабга мувофиқ ҳолга келтирилиши керак. Бироқ, ҳозирча бу соҳада дуруст иш қилинмаганини тан олиш лозим. Айни шунинг учун ҳам корхоналар ва бирлашмаларнинг тиғиз планларни қабул қилиш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, маҳсулот сифатини ошириши улар учун иқтисодий жиҳатдан манфаатли бўлмаган хўжалик вазиятига дуч келиб турибмиз. Айни шунинг учун ҳам аслида исрофгарчиликка олиб борадиган кўрсаткичлардан ҳамон халос бўла олганимиз йўқ. Масалан, станок ишлаб чиқариш ва нон ёпиш тўғрисида гап борганида тонна ёки сўм билан ҳисобланадиган, ёхуд транспортнинг ишига баҳо беришга тўғри келганда тонна-километр билан ўлчанадиган машъум «ялпи кўрсаткич» назарда тутилади.

Корхоналар ва бирлашмалар бизнинг шароитимизда асосий ишлаб чиқариш бирликлари эканлиги яхши маълум. Бунинг маъноси шуки, барча бошқарув органлари, бутун хўжалик механизми шу бирликларнинг яхшироқ ишлашига кўмаклашишлари лозим. Аммо яхши ва ёмон ишлаётган корхоналар амалда баъзан бир хил шароитга солиб қўйилмоқда. План топшириқларининг бажарилмаслиги айрим ҳолларда планга тузатиш киритиб уни камайтириш йўли билан ниқобланади. Айни вақтда илғор корхоналар ҳосил қилган тежам турли баҳона билан тортиб олинмоқда. Кўпинча корхоналар ривожланиш фондларини мустақил ишлатиш ҳуқуқидан маҳрум этилмоқда.

Моддий-техника таъминоти системасини анча яхшилаш керак; таъминотдаги ҳатто қисқа муддатли узилишлар ҳам кўпгина корхона ва қурилишларнинг ишини издан чиқариб юборади. Буларнинг ҳаммаси ҳал этиш учун қўшимча чиқим талаб қилмайдиган, аммо халқ хўжалигига катта наф бериши мумкин бўлган масалалардир.

Ўртага қўйилган масалаларнинг кўплари хўжалик механизмини такомиллаштириш тўғрисидаги маълум қарорда у ёки бу даражада акс этган эди, дейишлари мумкин. Дарҳақиқат шундай. Бироқ, икки йилдан кўпроқ вақт ўтган бўлса ҳам, қарор суст, ярим-ёрти жорий этилмоқда.

Айтилган гапларнинг ҳаммасидан чиқадиган хулоса битта: биз беш йиллик планни бажариш устида ишлар эканмиз, айни вақтда хўжалик механизмини, хўжаликни бошқариш системасини такомиллаштиришимиз керак. Сиёсий бюро КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги пленумларидан бирини мазкур масалаларга бағишлаши мақсадга мувофиқ бўлур эди, деган хулосага келди. Сиз, Марказий Комитет аъзолари бу фикрга қўшиласиз, деб умид қиламан, ўртоқлар. (Қарсаклар).

Ривожланган социалистик жамиятга хос бўлган иқтисодий ва социал тараққиётнинг кучайиб бораётган ўзаро алоқаси **социал программанинг** планларимиздаги етакчи ўрнини белгилаб турибди, деди сўнгра Л. И. Брежнев. Тақдим этилган лойиҳада истеъмол учун фойдаланиладиган миллий даромаднинг улуши ортади. Истеъмол фондининг ўзи 1985 йилда 1980 йилга нисбатан 73 миллиард сўм миқдорида кўпаяди. Съезднинг «Б» группасининг илдам ўстириш тўғрисидаги кўрсатмасига риоя қилинган.

Газлама, пойафзал, трикотаж буюмлар ишлаб чиқариш ўтган беш йилликка нисбатан анча кўп миқдорда ўсади. Маданий-маиший моллар ишлаб чиқариш 1,4 баравар кўпаяди. Маҳсулотнинг турлари кўпаяди ва сифати яхшиланади. Ҳозирнинг ўзидаёқ бир талай корхоналарнинг маҳсулоти ҳақли равишда кўплаб талаб қилинмоқда. Пойтахтдаги «Сокол» ва «Москва» тикувчилик бирлашмалари, Ленинграддаги М. В. Ломоносов номли чинни заводи, «Киевлянка» трикотаж бирлашмаси, Еревандаги «Масис» пойафзал бирлашмаси ва бошқа [illegible]

Аҳолининг даромадларини кўпайтириш йўли давом эттирилмоқда. Иш ҳақини ошириш ва такомиллаштириш юзасидан умумдавлат миқёсида катта тадбирлар бошланди. Чунончи, 1982 йилдан бошлаб кўмир саноатида техника билан қайта қуроллантиришни жадаллаштириш билан айни бир вақтда ставка ва окладлар оширилади.

Болалари бўлган оилаларга, ишловчи оналарга ва янги оила қурган келин-куёвларга давлат ёрдами, шунингдек аёллар учун тўлиқсиз иш куни жорий этиш практикаси кенгайтирилади. Болалар муассасалари қурилиши жадаллаштирилади. Пенсияларнинг минимал миқдори оширилади ва пенсия таъминотини яхшилаш юзасидан бошқа тадбирлар ўтказилади.

Соғлиқни сақлашни ва халқ маорифини ривожлантиришга аввалгидек катта маблағ ажратилади.

Уй-жой қурилишига 93 миллиард сўм ажратилади. Квартираларнинг жойлаштирилиши анча қулай бўлиб қолади. Сибирь ва Узоқ Шарқ районларига алоҳида эътибор берилади. Қишлоқ жойларида ўнинчи беш йилликка нисбатан 30 миллион квадрат метр кўп уй-жой қуриш планлаштирилмоқда.

Шу билан бирга партия мавжуд қийинчиликларни ҳам кўриб турибди. Юқорида кўрсатиб ўтилган сабабларга кўра, ҳозирча гўшт, сут маҳсулотлари, ип-газлама ва бошқа бир қанча моллар билан таъминлашда узилишлар бўлиб турибди. Мана шу ва бошқа проблемаларни ҳал этишнинг фақат битта йўли бор. У ҳам бўлса, партия неча марталаб уқтириб ўтганидек, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, экономика самарадорлигини кучайтириш йўлидир. Беш йиллик ЛОЙИҲАСИ айни шу мақсадни кўзлайди.

Ўтмишда ҳам қийинчиликлар бўлганини ўз тарихимиздан биламиз. Келгусида ҳам қийинчиликлар бўлиши мумкин. Янгилик туғилиши чоғида, олға томон ҳаракат қилинаётган пайтда шундай бўлиши табиий. В. И. Лениннинг таълим бериб айтганидек, энг муҳими қийинчиликлардан кўз юммасликдан, уларни бартараф этишнинг тўғри йўлларини топишдан, оммани шу қийинчиликларни тугатиш йўлидаги курашга сафарбар эта билишдан иборат. Большевикларнинг бу ажойиб анъанаси ҳозир ҳам коммунистларнинг, барча совет кишиларининг ишларида давом этиб келмоқда. (Давомли қарсаклар).

Бизда муваффақиятли ишлаш учун ҳамма нарса: юксак даражада ривожланган ишлаб чиқарувчи кучлар, совет халқининг социал-сиёсий ва маънавий бирлиги, олға томон ҳаракат қилишнинг съезд қарорларида ифодалаб берилган аниқ стратегияси бор. Энди гап бутун партия иқтисодий қурилиш соҳасидаги ташкилотчилик иши савиясини янада баланд кўтаришига боғлиқ.

Ўн биринчи беш йиллик совет халқининг тарихий зафарлари йўлида шонли босқич бўлиб қолиши лозим ва шундай бўлиб қолади. Мамлакатимиз меҳнаткашлари шу йўлда янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритиш учун бутун куч ва ғайратларини, ижод ва ташаббусларини сарф қилишларига шак-шубҳа йўқ. (Давомли қарсаклар).

Л. И. Брежнев 1982 йилги план тўғрисида гапириб, қуйидагиларни уқтириб ўтди: бу планда мўътадил ўсиш суръатлари кўзда тутилган. Биз планни қабул этиш пайтида реал имкониятларга қатъият билан асосландик. Биз бу планнинг сўзсиз бажарилишини ҳам худди шундай қатъият билан талаб қиламиз. Шуни айтиб қўяйки, ўртоқлар, Министрлар Совети планларга йил охирида тузатиш киритишдан иборат ўтмишда йўл қўйилган практикага қарши кескин курашишни ният қилиб олган. Келинглар, шу ниятни қўллаб-қувватлайлик. (Қарсаклар). Зеро, план тасдиқлангандан кейин ҳаётимиз ва фаолиятимизнинг қонуни бўлиб қолади, бас, шундай экан, ишчидан тортиб министргача — ҳамма планни қонун деб, партия ва давлатнинг жуда муҳим ҳужжати деб билиб, шунга [illegible]

рак, деган вазифани қўймоқда. Бунинг учун нималар қилиш керак?

Биринчидан, ресурсларнинг ҳамма турларидан фойдаланишда жуда қаттиқ иқтисодий тежаш таъминланиши, хўжасизлик ва исрофгарчилик оператив равишда қаттиққўллик билан тугатилиши керак.

Иккинчидан, капитал қурилишда амалий равишда туб силжишларга эришиш, истисносиз ҳамма объектларда планда кўзда тутилган ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилиши лозим.

Учинчидан, чорва қишлови уюшқоқлик билан, ҳеч бир нобудгарчиликсиз ўтказилиши, 1982 йилда мўл ҳосил олиш учун зарур бўлган ишларнинг бутун комплекси муддатида ва сифатли қилиб бажарилиши зарур.

Ва, ниҳоят, планни бажариш жараёнида «Б» группаси ривожини жадаллаштириш ва шу тариқа аҳолини харидоргир моллар ва озиқ-овқат билан таъминлашни яхшилаш керак.

Булар — халқ хўжалигининг барча тармоқлар пухта ҳамжиҳатликда ишлашини талаб қиладиган мураккаб, кенг миқёсли вазифалардир. Зотан, бу вазифаларни муваффақиятли уддалаш учун план рақамларини иқтисодий ва ташкилий-сиёсий тадбирлар билан мустаҳкамлаб, шу рақамларнинг бажарилишини гарантиялаш лозим. Уюшқоқлик, ишчанлик, интизом — марказда ҳам, жойларда ҳам энг зарур талаблардир. Барча партия, давлат, хўжалик органларининг фаолияти айни мана шу нуқтаи назар асосига қурилиши керак. (Қарсаклар).

Биз иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари, ўлка, область, шаҳар ва район партия комитетлари экономикага раҳбарлик қилиш соҳасидаги катта ва кўп қиррали тажрибага таяниб, хўжалик ҳаётига ўз таъсирини анча кучайтиришларига умид қилишга ҳақлимиз. Бу ўринда гап икир-чикир масалаларда воселик қилиш, совет ва хўжалик органларига хос ишлар билан шуғулланиш тўғрисида бораётгани йўқ. Гап бошқа нарса ҳақида — пухта ўйланган ва талабчан кадр сиёсати тўғрисида, умумдавлат манфаатларини ҳимоя қилишда саботли, собитқадам бўлиш тўғрисида, қабул этилган қарорларни, айниқса совет қонунларини бузишнинг ҳар бир фактига қарши, партиявий, коммунистик ахлоқ одобини ҳар қандай бузишга қарши қатъият билан курашиш ҳақида бормоқда.

Марказий Комитет бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлигини оширишга жуда катта аҳамият бермоқда. Меҳнат коллективларидаги вазият, кайфият, демакки, ишлаб чиқариш кўрсаткичлари ҳам коммунистларнинг қандай ишлашига боғлиқ. Ҳар бир коммунист — бизда салкам 18 миллион коммунист бор — ўз участкасида бутун куч, тажриба ва билимини резервларни қидириб топишга, меҳнат самарадорлигини оширишга сарфлайдиган бўлиши керак, меҳнатдаги фидокорликнинг муносиб намунасини кўрсатиши лозим. (Қарсаклар).

1982 йилда йирик сиёсий воқеалар кўп бўлади. Касаба союзлари ва комсомолнинг съездлари ўтказилади. Халқ депутатларининг маҳаллий Советларига сайлов бўлади. Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг олтмиш йиллиги нишонланади. Шу воқеалардан ҳар бирининг ўзига хос хусусияти, ўз сиёсий мазмуни бор. Шу билан бирга уларнинг ҳаммаси партия билан халқнинг бирлигини янада мустаҳкамлашнинг, мамлакатдаги барча миллат ва элатларни янада мустаҳкам жипслаштиришнинг, омма сиёсий, ижодий активлигини юксалтиришнинг янги қудратли омили бўлиб қолиши керак.

Сўзимнинг охирида оддий бир фикрни таъкидлаб ўтмоқчиман, деди ўртоқ Л. И. Брежнев. Бу фикр кимнинг қайси лавозимни эгаллашидан, кимнинг қаерда меҳнат қилишидан қатъи назар ҳаммага тааллуқлидир. Яхшироқ ишлаш керак. Планларни яхшироқ тузиш ва уларни яхшироқ бажариш лозим. Ишлаб чиқаришни яхшироқ ташкил этиш ва [illegible]

Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ «ЭСДАЛИКЛАР»И ЎЗБЕК ТИЛИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг нашриёти Л. И. Брежнев «Эсдаликлар»ини ўзбек тилида [illegible] босиб чиқарди.

Брошюра кўп нусхада чиқарилди. (ЎзТАГ).

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ ПАХТАКОРЛАРИ: ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Фарғона области меҳнаткашлари КПССнинг тарихий XXVI съезди қарорларини [illegible]

[illegible]

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

[illegible]

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ — [illegible]

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан ФРЕЛИМО партиясининг ҚЎШМА АХБОРОТИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов бошчилигидаги Совет Иттифоқи Коммунистик партияси делегацияси ФРЕЛИМО партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан 1981 йил 10 ноябрдан 14 ноябргача дўстлик визити билан Мозамбик Халқ Республикасида бўлди.

Ш. Р. Рашидов Мозамбик қаҳрамонлари ҳайкалига гулчамбар қўйди.

Совет делегацияси Мозамбик Халқ Республикасида бўлган вақтда революция музейини, металл ишлаш заводини ва Мапуту портини бориб кўрди. Бу портда Мозамбик — Совет дўстлиги митинги бўлиб ўтди. Ш. Р. Рашидов ва унинг ҳамроҳлари Газа ва Нампуна вилоятларига бориб, ФРЕЛИМОнинг турли босқичдаги партия ташкилотлари фаолияти билан танишдилар, жумладан Лимпопо аграр-саноат комплексида бўлдилар.

ФРЕЛИМО партиясининг Раиси, Мозамбик Халқ Республикасининг Президенти Самора Мойзес Машел Ш. Р. Рашидовни қабул қилди. Учрашув Совет — Мозамбик муносабатларига хос бўлган самимий дўстлик ва сидқидиллик вазиятида ўтди.

КПСС делегацияси МХРда бўлган вақтида ФРЕЛИМО партиясининг аъзолари, жамоат ташкилотлари ва Мозамбик меҳнаткашлари уни самимий кутиб олди. Делегация Мозамбик меҳнаткашлари билан учрашди.

Ш. Р. Рашидов бошчилигидаги КПСС делегацияси билан Доимий Сиёсий Комитетнинг аъзоси, Марказий Комитетнинг иқтисодий сиёсат масалалари билан шуғулланувчи секретари Марселину Душ Сантуш бошчилигидаги ФРЕЛИМО партияси делегацияси ўртасида музокаралар олиб борилди. Бу музокаралар дўстлик ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

Музокараларда совет томонидан — КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Тамбов область комитетининг биринчи секретари А. А. Хомяков, КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими мудирининг ўринбосари И. И. Коваленко, СССР Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раисининг ўринбосари П. Я. Кошелев, Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министри И. Х. Жўрабеков, СССРнинг МХРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси В. П. Вдовин;

Мозамбик томонидан — ФРЕЛИМО партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Марказий Комитет мудофаа ва хавфсизлик бўлимининг мудири, Мозамбик банкини бошқарувчи министр Сержиу Виейра, ФРЕЛИМО партияси Марказий Комитетининг аъзоси, ФРЕЛИМО партияси Мапуту вилоят комитетининг биринчи секретари Жозе Мойане, ФРЕЛИМО партияси Марказий Комитетининг аъзоси, ФРЕЛИМО партияси Марказий Комитети идеология ишлари бўлимининг мудири Жозе Пашкаул Зандамела, ФРЕЛИМО партияси Марказий Комитети ташкилий бўлимининг мудири Эдуарду Арао, кўмир, нефть ва газ бўйича давлат секретари Абдул Мажид Усмон, пахтачилик бўйича давлат секретари Жоао душ Сантуш Феррейра, балиқчилик бўйича давлат секретари Жоаким Тенрейро де Алмейда, ФРЕЛИМО партияси Марказий Комитети иқтисодий сиёсат бўлими секторининг мудири Измоил Усмон, миллий план комиссияси халқаро ҳамкорлик миллий бошқармасининг масъул ходими Селия Менезеш қатнашдилар.

Томонлар музокаралар вақтида КПСС ва ФРЕЛИМО партиясининг фаолияти тўғрисида ахборот бердилар, актуал халқаро проблемаларни, шунингдек КПСС билан ФРЕЛИМО партияси ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш, Совет Иттифоқи билан Мозамбик дўстона алоқаларини мустаҳкамлаш масалаларини кўриб чиқдилар.

Мозамбик делегацияси ФРЕЛИМО партияси III съездининг социал-иқтисодий директиваларини бажариш соҳасида партиянинг фаолияти ҳақида ва ФРЕЛИМО партиясининг навбатдаги IV съездига қандай тайёргарлик кўрилаётганлиги тўғрисида совет делегациясига ахборот берди. Делегация ФРЕЛИМО партиясининг раҳбарлигида Мозамбик Халқ Республикасида социализм қураётган Мозамбик халқининг зўр ғайрат-шижоат билан иш кўраётганлигини таъкидлади. Миллий ассамблеянинг шу йил октябрь ойида бўлиб ўтган VIII сессияси қарорлари ҳам баён қилинди. Бу сессия 80-йилларга мўлжалланган перспектив планни қабул қилди. Планда Мозамбик Халқ Республикасининг қолоқлигини тугатишга олиб борадиган йўллар белгилаб берилди. Мозамбик делегацияси Мозамбик Халқ Республикаси ўзининг ташқи сиёсатида бундан буён ҳам империалистик, мустамлакачилик, ирқчилик йўлига қарши қаратилган йўлдан бориш ниятида эканлигини ҳам уқтириб ўтди.

КПСС делегацияси Мозамбик мустақил деб эълон қилинган пайтдан буён ФРЕЛИМО партиясининг сиёсий, иқтисодий, социал ва маданий жараёнларга раҳбарлик қилиш, Мозамбик халқининг революцион ғалабаларини ҳимоя қилиш ва мустаҳкамлаш соҳасида, социализм қурилишида эришган катта муваффақиятларини табриклади. Делегация ФРЕЛИМО партиясининг фаолияти ва тажрибаси марксизм-ленинизм ҳамда пролетар интернационализми назарияси ва практикасини бойитади, деб таъкидлади.

Делегация халқларнинг миллий озодлик ишига, тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш ишига, империализм, гегемонизм, мустамлакачилик, ирқчилик ва сионизмга қарши курашга Мозамбик қўшаётган катта ҳиссасига юксак баҳо берди. КПСС делегацияси совет халқи номидан ФРЕЛИМО партиясига, бутун Мозамбик халқига белгиланган планларни амалга оширишда, озод, яшнаб турган социалистик Мозамбик қурилишида муваффақиятлар тилади.

КПСС делегацияси совет коммунистларининг, бутун совет халқининг КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини бажариш соҳасидаги фаолияти тўғрисида сўзлаб берди. Бу съезд совет халқининг ҳаётида муҳим босқич бўлиб, халқаро майдонда ҳамманинг эътиборини ўзига жалб этди.

ФРЕЛИМО партияси делегацияси совет халқининг иқтисодий, социал ва маданий соҳаларда эришган муваффақиятларига юксак баҳо берди. Бу муваффақиятлар социализмнинг шубҳасиз афзалликларини яққол тасдиқлайди. Делегация КПСС ва Совет давлатининг халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлашга, халқаро вазиятни соғломлаштиришга, қуролланиш пойгасини жиловлаш ва қуролсизланишга қаратилган ташқи сиёсий фаолияти тўла-тўкис қўллаб-қувватланаётганлигини айтди. Шу муносабат билан Мозамбик делегацияси КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг бу масала юзасидан бир неча бор илгари сурган таклифлари КПССнинг, Совет давлатининг ва бутун совет халқининг ядро уруши бошланиши хавфига йўл қўймаслик учун мумкин бўлган ҳамма чораларни кўришга қатъий қарор берганлигини аниқ-равшан тасдиқлади. Мозамбик вакиллари халқларнинг миллий ва социал озодлик йўлидаги курашини қўллаб-қувватлашда СССР жуда катта роль ўйнаётганлигини таъкидладилар. ФРЕЛИМО партиясининг делегацияси империалистик ва ирқчи кучлар агрессия қилиш билан таҳдид этаётган ва очиқдан-очиқ агрессия қилаётган бир шароитда Мозамбик халқининг ўз суверенитетини мустаҳкамлаш учун, мустамлакачилик меросини йўқотиш ва социалистик жамият қуриш учун олиб бораётган кураши билан Совет Иттифоқи доим бирдам эканлигига юксак баҳо берди.

Ҳар икки делегация КПСС билан ФРЕЛИМО партияси, СССР билан Мозамбик Халқ Республикаси ўртасидаги қардошларча ҳамкорликнинг эришилган даражасидан мамнун эканлигини билдирди, империализм, гегемонизм, мустамлакачилик, ирқчилик ва сионизмга қарши, социализм ва коммунизм идеалларининг тантанаси учун, бутун жаҳонда тинчлик учун олиб борилаётган курашда ҳар икки мамлакат халқлари мақсадларининг муштараклигига асосланган ана шу дўстона муносабатларни бундан буён ҳам мустаҳкамлашга қатъий қарор берганлигини таъкидлади.

КПСС билан ФРЕЛИМО партияси ўртасидаги ҳамкорлик масалалари юзасидан фикрлашиб олиш вақтида мамнуният билан қуйидагилар таъкидлаб ўтилди: Мозамбик халқи ўз Ватани озодлиги ва мустақиллиги учун қаҳрамонона кураш олиб борган пайтда ҳар икки партия ўртасида вужудга келган ва марксизм-ленинизм ҳамда пролетар интернационализми принципларига асосланган қардошларча алоқалар тобора ҳар томонлама тус олиб, мустаҳкамланиб бормоқда. Совет — Мозамбик муносабатларининг ҳамма жиҳатларига ижобий таъсир ўтказмоқда.

Томонлар ҳозирги халқаро вазиятни муҳокама қилиб, муҳокама этилган проблемалар юзасидан КПСС ва ФРЕЛИМО партиясининг позициялари тамомила бир хил эканлигини тасдиқладилар.

Ҳар икки делегация капитализмнинг иқтисодий қийинчиликлари ўсиб бораётган, халқларнинг озодлик курашни кучайиб, социализмнинг таъсири кенгайиб бораётган бир шароитда АҚШ империализми бошчилигидаги энг реакцион империалистик доираларнинг халқаро кескинликни юмшатиш жараёнига путур етказиш, мисли кўрилмаган кўламдаги қуролланиш пойгасини халқларга тиқиштириш, ер юзидаги халқлар ўртасида душманлик ва ишончсизликни ёйиш йўлидаги уринишлари жаҳондаги вазиятни кескинлаштирганлигидан ғоят ташвишланаётганлигини билдирди. Томонлар империализмнинг ядро уруши муқаррар эканлиги тўғрисидаги фикрни инсониятнинг онгига сингдиришга қаратилган ва «чекланган» ядро урушини олиб бориш ҳамда «ҳаётий манфаатлар» соҳаси деб ўзбошимчалик билан эълон қилинаётган жаҳондаги турли районлар устидан ҳукмронлик ўрнатиш мумкин деб эълон қилаётган сиёсати БМТнинг принципларига ва тинчликни сақлаш вазифаларига тамомила зид эканлигини кўрсатиб, бу сиёсатни кескин қоралайдилар.

Совет Иттифоқи ва Мозамбик делегациялари тинчлик ҳамда халқаро хавфсизлик учун, халқларнинг озодлиги ва мустақиллиги учун курашда социалистик давлатларнинг, блокларга қўшилмаган мамлакатларнинг ва миллий озодлик ҳаракатларининг ҳаракат бирлигини мустаҳкамлашни ёқлаб чиқдилар. Томонлар империализм ва реакция кирдикорларини барбод этиш учун, халқаро кескинликнинг юмшатилишини ва турли социал-сиёсий системаларга мансуб бўлган давлатлар ўртасида ҳамкорликни мустаҳкамлаш учун ана шу мамлакатлар ва миллий озодлик ҳаракатларининг биргалашиб ҳаракат қилиши ҳозирги шароитда ҳар қачонгидан кўра катта аҳамиятга молик эканлигини таъкидладилар.

Делегациялар Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг принциплари ва мақсадларини ҳурмат қилиб, уларга содиқ эканлигини таъкидлаб, ялпи тинчликни, халқаро хавфсизликни ва халқлар ҳамкорлигини қўллаб-қувватлаш ҳамда мустаҳкамлаш соҳасида бу ташкилотнинг самарали ишлашига бундан буён ҳам кўмаклашишга тайёр эканликларини билдирдилар.

Томонлар музокаралар вақтида Африканинг жанубидаги аҳволга алоҳида эътибор бердилар. Улар бутун жаҳондаги тараққийпарвар кучлар қўллаб-қувватлаётган африка ватанпарварларининг фидокорона кураши туфайли қитъада мустамлакачилик ва ирқчилик қолдиқларини тугатиш жараёни тугалловчи босқичга ўтганлигини уқтирдилар. КПСС ва ФРЕЛИМО партиясининг делегациялари Африкада мустамлакачилик ва ирқчиликни тамомила тугатиш йўлидаги кураш билан ҳамиша бирдам эканликларини билдирдилар, Жанубий Африкадаги ирқчилар режимининг Ангола Халқ Республикасига қарши ва «фронт яқини»даги бошқа давлатларга қарши агрессия хуружларини давом эттираётганлигини қатъиян қоралайдилар. Томонлар Жанубий Африка Республикасининг ҳарбийлари Анголанинг жанубий районларини оккупация қилиб туришини дарҳол тўхтатсин ва ирқчиларнинг ҳамма қўшинлари АХР территориясидан олиб чиқиб кетилсин, деб талаб этдилар. Улар Жанубий Африка Республикасини милитарлаштириш ва унинг ядровий тайёргарлигини кучайтириш, АҚШ маъмурияти ва НАТОдаги бошқа мамлакатларнинг ирқчиларни ошкора қўллаб-қувватлаётганлиги, Вашингтон — Претория ҳарбий, сиёсий иттифоқи Африканинг жанубида хавфсизлик ва барқарорликка таҳдид этибгина қолмай, бутун жаҳонда ҳам тинчлик хавф остида қолдиради, деб таъкидладилар.

Ҳар икки томон Намибия территориясининг ирқчи мустамлакачилар томонидан қонунга хилоф равишда оккупация қилинганлигига қарши Намибия халқи олиб бораётган курашда эришган муваффақиятларини табриклади ва Намибия халқининг бирдан-бир қонуний вакили бўлмиш СВАПОни қўллаб қувватлашини таъкидлади. Шу муносабат билан улар империализмнинг қўғирчоқ, янги мустамлакачи режимни бу мамлакат халқига тиқиштириш мақсадида қилаётган кирдикорларини қоралайдилар ва БМТ Хавфсизлик Кенгашининг Намибия ҳақидаги 435-резолюцияси дарҳол амалга оширилсин, деб талаб этдилар.

Томонлар Преторияда озчиликни ташкил этган ирқчи режимнинг Жанубий Африка халқига қарши кучайиб бораётган агрессив ҳаракатларини қоралайдилар ва Африка Миллий конгресси (АМК) бошчилигида Жанубий Африка халқи олиб бораётган озодлик курашида тобора катта муваффақиятларга эришаётганлигини табрикладилар. АМК билан жанговар бирдам эканликларини изҳор қилдилар. Улар шармандали ва ваҳшиёна апартеид системасини тамомила тугатиш учун Жанубий Африка режими ва унинг ҳомийларини яккалаб қўйиш мақсадида жаҳондаги барча тараққийпарвар кучларнинг бирлигини мустаҳкамлаш ва сиёсий курашни кучайтириш зарур эканлигини таъкидладилар.

Совет томони қитъадаги халқларнинг империализмга, мустамлакачиликка қарши курашига Мозамбик халқининг ФРЕЛИМО партияси раҳбарлигида жуда катта ҳисса қўшаётганлигини уқтириб ўтди. Мозамбик Халқ Республикасининг қийинчиликлар бўлишига қарамай, миллий озодлик ҳаракатларига кўрсатиб келаётган ёрдами бебаҳо аҳамиятга молик эканлиги таъкидлаб ўтилди.

Учрашув қатнашчилари тинчликни мустаҳкамлаш учун, жаҳон сиёсатининг энг муҳим проблемаларини адолатли ҳал этиш учун курашда Африка мамлакатларининг ижобий роли ўсиб бораётганлигини қайд қилдилар. Улар қитъада тинчликни сақлаш, Африка давлатларининг миллий ҳуқуқлари ҳамда манфаатларини ҳимоя қилиш воситаси сифатида Африка Бирлиги ташкилотининг муҳим ташкилот эканлигини уқтирдилар.

КПСС ва ФРЕЛИМО партиясининг вакиллари Африкани ядросиз зонага айлантириш ғоясини қўллаб-қувватлаётганликларини билдирдилар ва бир қанча империалистик давлатларнинг Африка мамлакатларини ўзларининг ҳарбий тайёргарлиги гирдобига ташлаш мақсадида қилаётган агрессив ҳаракатларини қатъиян қораладилар.

Учрашув қатнашчилари КПСС билан ФРЕЛИМО партияси империалистик давлатларнинг Ҳинд океани ва Форс кўрфази районида ўз ҳарбий кучларини кўпайтириш борасидаги агрессив ҳаракатларини кескин қоралаётганлигини изҳор қилдилар. АҚШ ва унинг иттифоқчиларининг бундай хатти-ҳаракатлари шу райондаги мамлакатларнинг мустақил ривожланиши, ундаги халқларнинг тинчлиги ва осойишталигини жиддий хавф остида қолдиради, деб таъкидлаб ўтилди. Томонлар Ҳинд океани соҳилидаги давлатларнинг бу океанни тинчлик зонасига айлантириш йўлидаги интилишларини қўллаб-қувватлайдилар ва БМТ Бош Ассамблеясининг ана шу масала юзасидан халқаро конференция ўтказиш тўғрисидаги қарорини амалга оширишни ёқлаб чиқадилар.

КПСС ва ФРЕЛИМО партиясининг делегациялари Эрон билан Ироқ ўртасидаги можаро давом этаётганлиги муносабати билан ташвишланаётганлигини билдирдилар. Империализм, сионизм ва реакция кучлари бу можародан ўз мақсадлари учун фойдаланмоқдалар. Улар уруш ҳаракатларини дарҳол тўхтатиш ва можарони сиёсий жиҳатдан бартараф қилиш зарур эканлигини айтдилар.

Яқин Шарқдаги вазиятнинг хатарли ривожи томонларни жиддий ташвишлантиради. Шу муносабат билан улар жаҳоннинг шу районидаги можарони адолатли тарзда кенг кўламда бартараф қилиш зарур эканлигини таъкидладилар. Можаронинг шу тарзда бартараф қилиниши Исроил қўшинларини 1967 йилда улар босиб олган барча араб территорияларидан тамомила олиб чиқиб кетишни, Фаластин араб халқининг қонуний миллий ҳуқуқларини, шу жумладан унинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ва мустақил давлати вужудга келтириш ҳуқуқини амалга оширишни, шу райондаги барча давлатларнинг мустақил яшаши ва хавфсизлиги ҳуқуқини таъминлашни кўзда тутиши керак. ФРЕЛИМО партиясининг делегацияси Яқин Шарқ масаласи юзасидан манфаатдор бўлган барча томонларнинг, шу жумладан Фаластин Озодлик ташкилотининг иштироки билан халқаро конференция чақириш тўғрисидаги совет таклифини қўллаб-қувватлаётганлигини билдирди.

Шимоли-Ғарбий Африкада империалистик кучлар томонидан бу районда ўз таъсирини кучайтириш учун фойдаланилаётган кескин вазият сақланиб қолаётганлиги муносабати билан томонлар Ғарбий Саҳроий Кабир халқининг ўз тақдирини ўзи белгилаш ва мустақилликдан иборат даҳлсиз ҳуқуқини амалга ошириш асосида Ғарбий Саҳроий Кабир проблемасини сиёсий жиҳатдан тезроқ ҳал этиш зарур эканлигини айтдилар.

КПСС ва ФРЕЛИМО партиясининг вакиллари Умумевропа кенгашида қатнашган давлатлар вакилларининг Мадриддаги учрашувининг янги даври Европада сиёсий иқлимни яхшилашга кўмаклашадиган конструктив ва конкрет қарорлар қабул қилинишига ёрдам бериши муҳим, деб ҳисоблайдилар.

Томонлар Афғонистон Демократик Республикаси халқи ва ҳукуматининг Апрель революцияси ғалабаларини ҳимоя қилиш йўлидаги адолатли курашини тамомила қўллаб-қувватлаётганликларини билдирадилар ва бу мамлакат ҳукуматининг маълум таклифлари асосида Афғонистон теварагидаги вазиятни сиёсий жиҳатдан бартараф қилишга, блокларга қўшилмаган ана шу суверен давлатнинг ишларига қуролли аралашиш ва бошқа тарздаги аралашишни тўхтатиш ва уни янгидан тикламаслик йўли билан эришиш мумкин эканлигига аминдирлар.

КПСС ва ФРЕЛИМО партияси делегациялари империалистик ва реакцион кучларнинг Ҳинди-Хитой давлатларига қарши қаратилган кирдикорларини қоралайдилар. Улар Вьетнам, Лаос ва Кампучия халқларининг мустақиллиги мустаҳкамлаш, Жануби-Шарқий Осиёда тинчликни таъминлаш йўлида олиб бораётган курашини, бу регионда яхши қўшничилик ҳамда ҳамкорлик муносабатларини ўрнатишга қаратилган тадбирларини қўллаб-қувватлаётганликларини билдирдилар. Томонлар Кампучия Халқ Республикаси ҳукумати бу мамлакатнинг бирдан-бир қонуний ҳукумати деб, БМТда ва бошқа халқаро ташкилотлар ҳамда анжуманларда бу мамлакат номидан иш кўриш ваколатига эга бўлган, деб ҳисоблашдан иборат ўзларининг изчил позициясини яна таъкидладилар.

Томонлар Лотин Америкасида империализмга қарши ҳаракатнинг эришган муваффақиятларини табрикладилар, Чили, Сальвадорда ҳамда шу қитъанинг бошқа мамлакатларида жабр-зулмга қарши отланаётган ватанпарвар ва демократик кучларни қатъиян қўллаб-қувватлаётганликларини билдирдилар. Томонлар Америка империализмининг Марказий Америкадаги вазиятни беқарор қилишга қаратилган хатти-ҳаракатларини қатъиян қоралайдилар ва Куба, Никарагуа халқларининг ва регионидаги бошқа халқларнинг курашини астойдил қўллаб-қувватлаётганликларини тасдиқладилар.

Блокларга қўшилмаслик ҳаракати халқаро майдонда халқларнинг озодлиги ва мустақиллиги учун, империализмга, мустамлакачилик, ирқчилик ва апартеидга қарши олиб бораётган курашининг муҳим омили сифатида тобора катта роль ўйнаётганлиги якдиллик билан таъкидлаб ўтилди. КПСС делегацияси империализмга, мустамлакачиликка қарши асосда бу ҳаракатни жипслаштиришга Мозамбик анча катта ҳисса қўшаётганлигини уқтириб ўтди.

Ҳар икки партиянинг вакиллари жаҳонда адолатли, демократик асосда янги иқтисодий тартиб ўрнатишни ёқлаб чиқдилар. Улар империалистик монополияларнинг эски ва янги мустамлакачилик руҳидаги эксплуатацияси, бебошлиги ва зўравонлигини тугатиш, халқларнинг ўз табиий ресурслари ва бойликларини тасарруф қилиш, суверен ҳуқуқларини ҳимоя қилиш зарур эканлигини айтдилар.

Томонлар ҳар икки партия ўртасидаги алоқаларнинг аҳамияти ўсиб бораётганлигини таъкидладилар. Улар КПСС билан ФРЕЛИМО партияси ўз ўрталаридаги қардошларча алоқа ва ҳамкорликни бундан буён ҳам КПСС билан ФРЕЛИМО партиясининг ҳамкорлиги тўғрисидаги битимлар асосида мустаҳкамлашга интилаётганлигини уқтирдилар. КПСС билан ФРЕЛИМО партияси ўртасидаги ҳамкорлик Совет — Мозамбик муносабатларини мустаҳкамлаш ва ривожлантиришнинг энг муҳим омили эканлиги таъкидлаб ўтилди.

КПСС ва ФРЕЛИМО партиясининг вакиллари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев билан ФРЕЛИМО партиясининг Раиси ўртоқ С. М. Машелнинг учрашувлари ҳамда суҳбатлари асос яратиб берувчи аҳамиятга молик эканлигини кўрсатдилар. Бу учрашув ва суҳбатларда икки мамлакат ўртасидаги муносабатларнинг бош истиқболлари белгиланади, Совет Иттифоқи билан Мозамбикнинг халқаро майдондаги муштарак позицияларнинг мустаҳкам асослари қуриб берилади.

Ҳар икки қардош партия делегациялари ўртасидаги ўтказилган учрашувлар КПСС билан ФРЕЛИМО партияси ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашга қўшилган янги муҳим ҳисса бўлди, деб уқтириб ўтилди.

КПСС делегацияси шодухуррамлик ва самимият билан кутиб олганликлари учун Мозамбик Халқ Республикасининг, ФРЕЛИМО партиясининг раҳбарларига, дўст Мозамбик халқига, шахсан ўртоқ Самора Мойзес Машелга сидқидилдан миннатдорчилик ва ташаккур изҳор қилди.

ДЎСТЛИК ВИЗИТИ

МАПУТУ, 16 ноябрь. (ТАСС мухбирлари). Бу ерда КПСС ва ФРЕЛИМО партияси делегациялари ўртасида олиб борилган музокаралар тугалланди. Музокараларда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов КПСС делегациясига, ФРЕЛИМО партияси доимий сиёсий комитетининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг иқтисодий сиёсат масалалари билан шуғулланувчи секретари М. Душ Сантуш ФРЕЛИМО партияси делегациясига бошчилик қилди.

М. Душ Сантуш музокараларни ёпиш вақтида сўзлаган нутқида қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: ҳар икки мамлакат халқлари ва партиялари ўртасидаги муносабатлар ФРЕЛИМО партиясининг Раиси, Мозамбик Халқ Республикаси Президенти С. Машел билан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев ўртасида 1980 йил ноябрь ойида Москвада ўтказилган учрашувлар натижасида имзоланган ҳужжатлар асосида муваффақиятли ривожланиб бормоқда.

М. Душ Сантуш музокараларнинг якунларидан тамомила мамнун эканлигини айтиб, Ш. Р. Рашидов бошчилигидаги КПСС делегациясини МХРга юборганлиги учун Л. И. Брежневга самимий миннатдорчиликни топширишни илтимос қилди. Бу делегация бутун совет халқининг қардошлик ва дўстлик мактубини олиб келди.

Ш. Р. Рашидов КПСС, Л. И. Брежнев шаънига ва бутун совет халқи шаънига сидқидилдан айтган гаплари учун М. Душ Сантушга миннатдорчилик изҳор қилди. Музокаралар натижасида қабул қилинган қўшма ахборот, деб таъкидлади у, ҳар икки мамлакат партиялари ва халқлари ўртасида бундан буёнги ҳар томонлама ҳамкорликка ёрдам беради.

ФРЕЛИМО партиясининг Раиси, МХР Президенти С. Машел КПСС делегациясини қабул қилди. У Совет Иттифоқи билан Мозамбик ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорлик ривожланиб бораётганлигидан мамнун эканлигини айтди ва ФРЕЛИМО партияси, МХР ҳукумати ва халқи бундан буён ҳам социалистик жамият қуриш йўлидан қатъият билан олға боради, деб уқтириб ўтди. Мозамбик Совет Иттифоқи билан, бошқа социалистик мамлакатлар билан, бутун тараққийпарвар инсоният билан биргаликда халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш учун, империализмга ва ирқчиликка қарши кураш олиб бормоқда ва бундан буён ҳам олиб бораверади, деб уқтириб ўтди Мозамбик давлатининг бошлиғи.

КПСС делегациясининг бошлиғи В. И. Лениннинг сурати тасвирланган нақшинкор бадиий паннони КПСС Марказий Комитети номидан С. Машелга совға қилиб топширди.

КПСС делегациясининг бошлиғи ФРЕЛИМО партияси раҳбарлари шарафига қабул маросими ўтказди.

У самимий ва шодиёна кутиб олганликлари учун мозамбиклик дўстларга миннатдорчилик изҳор қилди. МХР ташкил топгандан буён, деди у, 6 йил ўтди. Бу — тарих нуқтаи назаридан олиб қараганда унчалик катта давр эмас. Аммо шу давр ичида мамлакатда йирик прогрессив социал-иқтисодий ўзгаришлар амалга оширилди. Меҳнаткашларнинг сиёсий активлиги ўсмоқда, уларнинг ФРЕЛИМО партияси теварагидаги жипслиги мустаҳкамланмоқда. Бу партия Мозамбик жамияти ҳаётининг барча соҳаларида раҳбарлик ролини бажармоқда.

Империалистларнинг зўравонлик ва агрессия сиёсатига қарши, тинчликни сақлаш, кескинликни юмшатиш ва барча халқларнинг тинч ҳамкорлиги учун курашдан иборат юксак ғоялар ҳар икки мамлакатимизни бирлаштиради. Ҳозирги вақтда мамлакатларимиз ўртасидаги дўстона муносабатлар, бизнинг бирдамлигимиз ва ҳамкорлигимиз, деб уқтириб ўтди Ш. Р. Рашидов, тинчликни сақлаб қолиш ва урушнинг олдини олишнинг таъсирчан омили бўлиб қолди.

ФРЕЛИМО партияси Марказий Комитети Доимий Сиёсий Комитетининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг иқтисодий сиёсат масалалари билан шуғулланувчи секретари М. Душ Сантуш қабул маросимида сўзлаган нутқида бундай деди: совет ва мозамбик халқлари тинчлик ва тараққиёт учун, кишиларнинг бахт-саодати учун биргаликда кураш олиб бормоқдалар. КПСС ва ФРЕЛИМО партиялари делегациялари ўртасида олиб борилган музокаралар давомида, деб уқтириб ўтди у, халқларимизнинг бахт-саодати партияларимиз ва давлатларимиз ўртасидаги дўстликнинг мустаҳкамлигига боғлиқ эканлигини астойдил билиб олдик.

Бизнинг мамлакатларимиз ўртасидаги янги хилдаги иқтисодий муносабатларни қандай уюштириш ва ривожлантириш кераклигини бутун жаҳонга амалий равишда кўрсатиб бермоқда. Бу муносабатлар империалистик давлатларнинг бизга тиқиштирмоқчи бўлган муносабатларидан тамомила фарқ қилади. КПСС делегациясига нисбатан изҳор қилинган энг илиқ туйғулар мозамбикликларнинг бутун совет халқига нисбатан дўстона, қардошлик муносабатларини ифода этади.

Мозамбик, деб таъкидлади М. Душ Сантуш, осон бўлмаган йўлни танлаб олди, биз оғир шароитда кураш олиб бормоқдамиз, лекин бу — муваффақият қозониш йўлидир ва биз ғалаба қилишимизга ишонамиз.

Қабул маросими самимий, дўстона вазиятда ўтди.

Ш. Р. Рашидов М. Турсунзода номидаги мукофот лауреати дипломини М. Душ Сантушга топширди. Африка-Осиё бирдамлигини ўрнатиш ва ривожлантириш соҳасидаги катта хизматлари учун ва революцион Мозамбикнинг шоири ва маданият арбоби сифатида Африканинг маънавий озод қилиш жараёнига қўшган катта ҳиссаси учун у ана шу мукофотни олишга сазовор бўлди.

КПСС делегацияси ўз Ватанига жўнаб кетди. Ш. Р. Рашидов Мозамбикдан жўнаб кетиш олдидан Мавалане аэропортида қуйидаги баёнотни берди:

Биз, КПСС делегациясининг аъзолари дўст Мозамбикдан жўнаб кетар эканмиз, аввало шодиёна ва меҳмондўстлик билан кутиб олганликлари учун ФРЕЛИМО партиясига, МХРнинг партия-давлат раҳбарларига, барча мозамбикликларга самимий миннатдорчилик изҳор қилишни истаймиз. Делегация ҳамма жойда зўр эътибор ва самимият билан кутиб олинди. Биз буни КПСС билан ФРЕЛИМО партиялари ўртасидаги, совет ва мозамбик халқлари ўртасидаги муносабатларга хос бўлган самимий дўстлик ифодаси деб биламиз.

КПСС делегацияси суҳбат давомида муҳокама этилган кўп проблемалар юзасидан делегация изҳор қилган фикрлар Мозамбик томонининг фикрлари билан тамомила бир хил бўлганлигини мамнуният билан таъкидлади. Бу гап партияларимиз ва давлатларимиз ўртасидаги икки томонлама муносабат масалаларигагина эмас, кўпгина халқаро проблемаларга, шу жумладан Африканинг жанубидаги вазиятга ҳам тааллуқлидир. Ҳар икки томон тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун, халқларнинг озодлиги ва мустақиллиги учун, империализмга, янги мустамлакачилик ва ирқчиликка қарши курашда барча тараққийпарвар, антиимпериалистик кучларнинг бирлигини янада мустаҳкамлаш зарур эканлигини якдиллик билан айтганлигини алоҳида уқтириб ўтишни истайман.

Биз ФРЕЛИМО партиясининг Раиси, МХР Президенти С. Машел билан қилган муҳим суҳбатимизга алоҳида аҳамият берамиз. Бизнинг мамлакатимизда С. Машелни империализмга ва мустамлакачиликка қарши, тинчлик ва социал тараққиёт учун толмас курашчи сифатида Африка халқларининг мустамлакачилик ва ирқчилик қолдиқларини тугатиш йўлидаги курашига катта ҳисса қўшаётган киши сифатида яхши биладилар.

Биз Мозамбик меҳнаткашлари билан учрашувларимиз, суҳбатларимиздан, Мозамбик халқи зўр ғайрат-шижоат билан янги жамият қураётганлигидан, мозамбикликлар совет халқи билан дўстликни ривожлантириш ва мустаҳкамлашга интилаётганлигидан жуда ёрқин таассурот олдик. Биз Мозамбик халқининг ФРЕЛИМО партияси раҳбарлигида бажараётган машаққатли бунёдкорлик ишларининг реал самараларини кўрдик.

КПСС делегацияси визит натижаларидан астойдил мамнун бўлган ҳолда Ватанига жўнаб кетаяпти.

Қардош Мозамбик халқининг, ФРЕЛИМО партиясининг мамлакатингизда социалистик жамият асосларини вужудга келтириш йўлидаги курашда катта муваффақиятларга эришувларини тилаймиз. Бутун Мозамбик халқига бахт-саодат тилаймиз. Яна дийдор кўришгунча!

Р. ОСИПОВ,
А. ЛАДИГИН.

РЕСПУБЛИКА МАТБУОТ МАРКАЗИ — ХАБАР ҚИЛАДИ —

▲ 16 НОЯБРЬ ЭРТАЛАБГАЧА РЕСПУБЛИКА БЎЙИЧА 5.959.845 ТОННА, ШУ ЖУМЛАДАН 367.294 ТОННА ИНГИЧКА ТОЛАЛИ ПАХТА ТАЙЁРЛАНДИ. ЎТГАН КУНИ ҚАБУЛ ПУНКТЛАРИГА 41.480 ТОННА ХОМ АШЁ, ШУ ЖУМЛАДАН 2.655 ТОННА ИПАК ПАХТА ТОПШИРИЛДИ.

▲ МАШИНАДА ПАХТА ТЕРИШ ЙИЛЛИК ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ! РЕСПУБЛИКА МЕХАНИЗАТОРЛАРИ АГРЕГАТЛАР БУНКЕРИДАН 3.889.708 ТОННА «ОҚ ОЛТИН» БЎШАТИБ, БУ СОҲАДАГИ ЙИЛЛИК ПЛАННИ 100,51 ПРОЦЕНТ АДО ЭТДИЛАР.

▲ ТОШКЕНТ, БУХОРО, ЖИЗЗАХ, ХОРАЗМ, СИРДАРЁ, ҚАШҚАДАРЁ, ФАРҒОНА ОБЛАСТЛАРИНИНГ МЕХАНИЗАТОРЛАРИ ЮКСАК СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТ ҲИСОБИГА МЕҲНАТ ҚИЛМОҚДАЛАР.

„Оқ олтин" хирмонига

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 16 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

БУХОРО	0,59	116,20	0,50	117,53
ТОШКЕНТ	0,08	115,55	—	122,77
ЖИЗЗАХ	0,22	109,63	—	112,02
ҚАШҚАДАРЁ	0,55	106,27	0,48	103,69
СИРДАРЁ	0,25	105,67	0,05	104,62
ХОРАЗМ	0,52	104,03	0,02	109,38
НАМАНГАН	0,73	101,46	0,43	95,51
ФАРҒОНА	1,10	100,30	0,66	102,55
Сурхондарё	0,74	98,11	1,03	90,51
Самарқанд	1,01	96,03	1,04	88,85
ҚҚАССР	1,19	95,76	0,64	86,41
Андижон	1,24	93,39	0,71	88,50
Республика бўйича:	0,71	102,05	0,48	100,51
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
НАМАНГАН	0,76	123,28	1,90	152,45
БУХОРО	0,73	123,06	—	74,86
Сурхондарё	0,62	98,96	0,97	90,67
Қашқадарё	0,91	91,91	1,19	61,08
Республика бўйича:	0,72	99,27	0,98	79,68

КИНОФЕСТИВАЛЬ ОЛДИДАН

Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари халқаро кинофестивалининг «Тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун!» деган ўзгармас шиори Тошкентда яна уч қитъа экран усталарини тўплайди. Кино арбобларининг еттинчи учрашуви келгуси йили май ойининг охирларида бошланади. Фестивалга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ташкилий комитетининг 16 ноябрда бўлиб ўтган мажлисида ана шу ҳақда маълум қилинди.

Мажлисни ташкилий комитетнинг раиси, Ўзбекистон ССР Министрлар Советн Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева олиб борди.

Республика министрликлари, идоралари ва ижодий союзлари раҳбарларининг кино санъати анъанавий байрамига тайёргарлик тўғрисидаги ахбороти тингланди.

(ЎзТАГ).

ЯНГИ УРФ-ОДАТЛАРНИ ТУРМУШГА ЖОРИЙ ЭТАЙЛИК

16 ноябрь куни Тошкентда янги урф-одатлар ва расм-русумларни пропаганда қилиш ва уларни меҳнаткашлар турмушига жорий этиш билан шуғулланувчи республика комиссиясининг биринчи мажлиси бўлди.

Янги урф-одатларни ва расм-русумларни ўрганиш ва уларни меҳнаткашлар турмушига жорий этиш социалистик турмуш тарзи нормаларини қарор топтиришнинг, гражданларни Коммунистик партия ва совет халқининг революцион, жанговар ва меҳнат анъаналари руҳида тарбиялашнинг муҳим воситаси бўлиб, республика комиссияси шу ишларни мувофиқлаштиришни ўзининг асосий вазифаси деб ҳисоблаши мажлисда уқтириб ўтилди.

(ЎзТАГ).

МИЛЛИОНЛАРНИНГ ЛЕНИНЧА УНИВЕРСИТЕТИ

Партия сиёсий маорифи ва иқтисодий таълим системасида янги ўқув йили бошланмоқда

Партия сиёсий маорифи ва иқтисодий таълим системасида янги ўқув йили бошланмоқда. Республика партия ташкилотларида сиёсий ва иқтисодий ўқувлар бошланмоқда. Янги ўқув йили КПСС XXVI съездида, ўртоқ Л. И. Брежневнинг съездга Ҳисобот докладида илгари сурилган ғояларнинг ҳаётбахш таъсири остида, мамлакатимизда СССРнинг шонли 60 йиллигига тайёргарлик қизғин тус олиб кетган бир пайтда бошланмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съезди қарорлари асосида партия ўқувини янада такомиллаштириш тўғрисида» қабул қилган қарорини бажариб, партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари янги ўқув йилига ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўрдилар. Пропагандистларнинг семинарлари, слётлари ўтказилмоқда. Партия сиёсий маорифи ва иқтисодий таълим системасидаги мактаблар ва семинарлар тингловчиларнинг умумий тайёргарлиги, у ёки бу мавзуни ўрганишга бўлган иштиёқига қараб комплектлаштирилди. Қуйида партия сиёсий ўқуви ва иқтисодий таълим самарадорлигини ошириш ҳақида ҳикоя қилувчи айрим материалларни ўқийсиз.

ЎҚУВ САМАРАДОРЛИГИНИНГ АСОСИ

А. ЖОНИБЕКОВ,
Сирдарё область партия комитети Сиёсий маориф уйининг мудири

Аввало рақамларга мурожаат қилайлик. Уларнинг салмоғи бошланаётган ўқув йилида область партия ташкилотлари коммунистларни ғоявий-назарий ва сиёсий жиҳатдан чиниқтириш борасида олиб борадиган ишлари қанчалик кенг кўламга эга эканлигини очиқ-ойдин кўрсатиб беради. Бу ўқув йилида областимизда ёш коммунистларнинг 48 мактаби, марксизм-ленинизм асослари ўрганиладиган 338 мактаб, 101 илмий коммунизм мактаби, 118 назарий семинар ва партия пропагандасининг 236 оммавий мактабида машғулотлар олиб борилади.

Сиёсий маориф системасидаги ўқувларда 24 мингга яқин тингловчи билим олади. 11 область, шаҳар ва район партия-хўжалик активи, 11 идеология активи мактабида эса 1500 га яқин партия, совет ва хўжалик раҳбар ходимлари, партия ташкилоти секретарларининг ўринбосарлари, идеология фронти жангчилари актуал проблемаларни ўрганадилар. Иқтисодий таълим системасидаги мактабларда 34 минг киши ўқийди. 19 мингдан ортиқ комсомол-ёш комсомол сиёсий маорифи системасидаги машғулотларда қатнашади.

Биз кам сонли партия ташкилотларида ўқувни ташкил этиш масаласига ҳам катта эътибор бердик. Бундай партия ташкилотлари ҳисобида турган коммунистларнинг биргаликдаги ўқуви йўлга қўйилди. Айни пайтда олий маълумотли коммунистларнинг бир қисми шахсий план бўйича шуғулланади.

Янги ўқув йили арафасида биз пропагандистларни танлаш, идеология кадрларининг ана шу қатламини янги, малакали кучлар билан тўлдириш чораларини кўрдик. Пропагандистлар, назарий ва методологик семинарларнинг раҳбари ва консультанти қилиб ҳар томонлама етук, юқори малакага эга бўлган тажрибали коммунистлар танланди.

Область партия комитетининг Сиёсий маориф уйида пропагандистларнинг икки ҳафталик курслари ташкил этилди. Тошкент Олий партия мактаби, Сирдарё давлат педагогика институтининг профессор-ўқитувчилари, область партия ва совет органларининг раҳбарлари бу курсларда КПСС XXVI съезди материаллари, партия ички ва ташқи сиёсатининг актуал масалалари, партия ўқуви методикаси проблемалари бўйича лекция ўқишди, семинар машғулотлари ўтказишди. Бу нарса пропагандистларнинг ғоявий-сиёсий ва методик савиясини оширишда муҳим роль ўйнади.

Тингловчиларнинг белгиланган курсларни ўрганишдаги активлиги ва иштиёқини кучайтириш партия ўқуви сифатини оширишнинг муҳим шартидир. Биз шуни назарда тутиб, бу ўқув йилида машғулотларни ташкил этишнинг самарали формаларидан кенг фойдаланамиз.

Ҳозирги кунда областимизда юзлаб тажрибали, юксак маҳоратли пропагандистлар иш олиб бормоқда. Улар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев партия XXVI съездига Ҳисобот докладида пропагандистларнинг ғоят фойдали ва зарур меҳнатига берган юксак баҳосидан руҳланиб, ўзларининг бутун санъатларини ана шу ишончни оқлашга қаратмоқдалар. Биз тингловчиларга пухта билим бераётган, уларда актив ҳаётий позицияни шакллантириш учун ижодий иш олиб бораётган пропагандистларни ҳар томонлама рағбатлантирмоқдамиз. Кўплаб пропагандистлар Фахрий ёрлиқлар билан тақдирланди. З. Пўлатова, А. Турғунов, Ю. Неъматов, А. Голосной, А. Малахов, М. Хўжакелдиев, Х. Алиқулов, К. Канчадзе сингари пропагандистларимиз ўзларига топширилган муҳим партиявий ишни жонкуярлик билан адо этаётирлар.

Гулистон, Янгиер шаҳар, Сирдарё, Боёвут, Ворошилов, Гулистон район партия комитетларининг сиёсий маориф кабинетлари янги ўқув йилини пухта ва атрофлича тайёргарлик кўрган ҳолда кутиб олдилар. Улар ўқув йили арафасида кенг кўламли ишларни амалга оширдилар. Машғулотлар самарадорлигини ошириш, бутун ўқув йили давомида олиб бориладиган методик ва амалий ишларни планлаштириб олдилар.

Маълумки, бу ўқув йили «Партиянинг кучи — халқ билан бирликда. Халқнинг кучи партия билан бирликда, партия раҳбарлигидадир» мавзуини ўрганиш билан бошланади. Шунинг учун ҳам биз шу мавзу бўйича партия ўқуви ва иқтисодий таълим системаси пропагандистларига зарур методик тавсиялар, область ва республикамиз халқ хўжалигининг ривожланишига тааллуқли ахборот материаллари тайёрлаб тарқатдик.

Ўқув йили мобайнида ҳамма сиёсий ва иқтисодий мактаблар, семинарларда машғулотларни юксак савияда, программа материалларини изчил ва тўла ўрганиш учун активликни кучайтирган ҳолда олиб бориш учун барча чораларни кўрамиз.

ПУХТА ТАЙЁРГАРЛИК

М. АЗИЗОВА,
Косонсой район партия комитетининг секретари

Партия, комсомол сиёсий маорифи ва иқтисодий таълим системаларидаги мактаблар, назарий семинарларда дастлабки машғулотлар бошланаётир. Ҳамма ерда ўқувнинг биринчи куни «Партиянинг кучи — халқ билан бирликда. Халқнинг кучи партия билан бирликда, партия раҳбарлигидадир» мавзуи ўрганилади. Биз шуни ҳисобга олиб, биринчи кунданоқ машғулотларга тингловчиларни тўла жалб этиш, давримизнинг актуал проблемаларини, марксча-ленинча назарияни ўрганишга бўлган қизиқишни кучайтириш учун лозим бўлган барча чораларни кўрдик. Пропагандистларнинг семинарларида машғулотларни партия Марказий Комитетининг қарорида илгари сурилган талаблар даражасига кўтариш учун тегишли методик ва амалий қўлланмалар бердик. Ўқув кабинетлари кўргазмали воситалар билан тўла жиҳозланди. Ўрганиладиган курслар бўйича тегишли адабиётлар тайёрланди. Бу ўқув йилида жами 9 мингдан зиёд тингловчи партия, комсомол сиёсий маорифи, иқтисодий таълим системасидаги мактаблар машғулотида қатнашади. Бошланғич партия ташкилотлари коммунистларни уларнинг умумий тайёргарлиги, малакаси бажараётган иш хусусиятига қараб, ўқувнинг у ёки бу формасига тўла жалб этдилар. Машғулотларнинг самарадорлигини оширишда пропагандистларнинг етуклиги муҳим роль ўйнашига алоҳида эътибор берилди. Шунинг учун уларнинг умумий ва махсус тайёргарлигига бўлган талаб анча оширилди. «Қўқимбой» совхозида ташкил этилган иқтисодий билим мактаби пропагандисти Зокиржон Ибрагимов, «Правда» колхози партия ўқуви пропагандисти Боқижон Эргашев, Косонсой шаҳар матлубот жамияти партия ташкилотида коммунистларни кўп йиллардан буён назарий жиҳатдан чиниқтириб келаётган тажрибали пропагандист Икромжон Аминжоновлар янги ўқув йилига ҳам намунали ҳозирлик кўришди.

МАШҒУЛОТЛАРНИ ЮКСАК САВИЯДА ЎТКАЗАМИЗ

Р. ВОЛКОВА,
Бухоро ёғ-экстракция заводи партия ташкилотининг секретари

Корхонамиз меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорларини амалга ошира бориб, ўн биринчи беш йилликда коллективни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг жуда катта вазифаларини муваффақиятли амалга оширмоқдалар. Партия ташкилоти ишчи ва хизматчиларда актив ҳаётий позицияни шакллантириб, коллективнинг ҳар бир аъзоси социалистик мусобақада фаол қатнашиши, моддий ресурслардан тежаб-тергаб фойдаланиш учун ғайрат кўрсатиши, маҳсулот таннархини арзонлаштириб, унинг сифатини тобора яхшилаш учун курашда фаол қатнашишини таъминлаш чораларини кўрмоқда. Тарбияга комплекс ёндашув, айниқса, партия сиёсий маорифи ва иқтисодий таълим системасидаги ўқувлар бунда ҳал қилувчи аҳамият касб этаётир.

Ўтган ўқув йилида партия ташкилотимиз ҳузурида ташкил этилган сиёсий ва иқтисодий ўқув тингловчилари КПСС ва Совет ҳукуматининг муҳим қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг асарларини атрофлича ўргандилар. Марксча-ленинча назария ва иқтисодий билимларни эгаллаш ишчи ва хизматчиларимизнинг меҳнатдаги, ижтимоий ҳаётдаги активлигини сезиларли кучайтирди. Марксизм-ленинизм асослари мактабида 34 тингловчи, ўқувнинг бошқа формаларида 100 га яқин тингловчи ғоявий жиҳатдан чиниқди. Шуни айтиш кифояки, партия ўқуви машғулотларида фаол қатнашиб, ўз билимини чуқурлаштираётган ишчилар корхонамизда ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш учун курашнинг ташаббускорлари бўлиб майдонга чиқишмоқда.

Партия бюроси КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съезди қарорлари асосида партия ўқувини янада такомиллаштириш тўғрисида»ги қарори асосида партия сиёсий маорифи ҳамда иқтисодий таълим системасини тубдан қайта қуриш йўлида бир қатор тадбирларни амалга оширди.

КПСС Марказий Комитетининг қарорида партия ўқуви самарадорлигини ошириш пропагандистларнинг етуклигига, ғоявий-сиёсий савиясига боғлиқ эканлиги таъкидлаб кўрсатилди. Биз партия ўқуви машғулотларини намунали, мазмунли олиб боришни таъминлаш мақсадида малакали пропагандистлар тайёрладик ва партия бюросида тасдиқдан ўтказдик. Улар орасида Н. Шониёзов, С. Солиҳова, И. Иноятов сингари юқори малакали пропагандистлар бор.

Бундан ташқари пропагандистларга бутун ўқув йили мобайнида методик ёрдам кўрсатиб, уларни зарур материаллар билан таъминлаб борамиз. Машғулотларни кўргазмали ҳамда ўқувнинг техника воситаларидан кенг фойдаланган ҳолда ташкил этиш чоралари кўрилди. Шу туфайли машғулотларни ғоят самарали ўтказиш учун зарур шароитлар яратилди.

СССР 60 ЗАРБДОР ВАХТАДА

Шу кунларда барча совет кишилари қатори серқуёш республикамиз меҳнаткашлари ҳам СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. «СССРнинг 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафта» шиори остида социалистик мусобақа кенг авж олдирилмоқда. Ўтган ҳафтада социалистик мусобақада эришилган ютуқлар Россия Федерациясига бағишланди. Навбатдаги ҳафталик эса беш йиллик гвардиячиларига бағишланади.

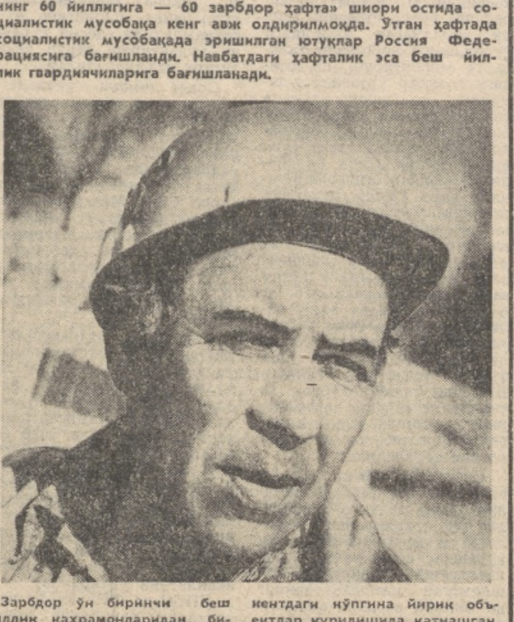

Зарбдор ўн биринчи беш йиллик қаҳрамонларидан бири — тошкентлик қурувчи Ҳамид Қорабоевдир. У ҳалол меҳнати туфайли элда обрў қозонган кишилардан биридир. Ҳамид Қорабоев «Висотстрой» трестига қарашли 17-қурилиш бошқармасининг бригада бошлиғи. У кўп йиллардан бери қурилишда зарбдорларча меҳнат қиляпти. Унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилган. Моҳир бинокор Тошкентдаги кўпгина йирик объектлар қурилишида қатнашган. У КПСС XXVI съездининг делегати сифатида партиямизнинг йирик анжуманида қатнашди.

Ҳозирги пайтда Ҳамид Қорабоев бригадаси Тошкент марказида қурилаётган 16 қаватли бино қурилишида меҳнат қиляпти. Суратда: Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамид Қорабоев.

А. Тўраев фотоси.

ОЛДИНГИ САФДАГИЛАРДАН БИРИ

...Новча, забардаст, оқ-сариқдан келган, юзларидан самимийлик балқиб турган киши экскаваторни моҳирлик билан бошқаради. Атрофга гулдурос солиб ишлаётган экскаваторнинг ковши тупроқни ямлаб ютаётгандек туюлади кишига. Экскаваторчининг нигоҳи бир нуқтага қадалган. «Ҳа, техниканг соз бўлса, машаққатинг оз бўлади, — ўйларди у. — Иш ҳам кўнгилдагидек боряпти. Канал ўзани бир текис тозаланаётир. Иш унуми юқори. Агар шундай ишласам, тез кунда анча-мунча иш қилиб қўяман...».

Дарвоқе, биз ҳикоя қилаётган бу моҳир экскаваторчи Шаҳрихон қурилиш-монтаж бошқармасининг экскаваторчилар бригадаси етакчиси Ибрагим Вааповдир. Унинг бошқармада ишлаётганига 32 йилдан ошди.

Коммунист Ибрагим Вааповни бошқармада ташаббускор экскаваторчи, ўз ишининг устаси сифатида тилга олишади. У доим йиллик ва беш йиллик планларини муддатидан олдин бажариш юзасидан ташаббус билан майдонга чиқади.

КПСС XXVI съезди қарорларидан илҳомланган коммунист экскаваторчи ўн биринчи беш йилликда улкан марраларни кўзламоқда. Республика 15 донгдор қурувчисининг ташаббусига қўшилган Ибрагим Ваапов бир беш йилликда икки беш йиллик топшириқни бажаришга аҳд қилган.

— Серғайрат экскаваторчимиз ўн биринчи беш йилликни 2 миллион 180 минг кубометр тупроқ ишлари бажариш билан якунлайди, — дейди қурилиш-монтаж бошқармаси бошлиғи А. Абдуллаев. — У съездлар йилида зиммага олган планини ошириб адо этди.

Ибрагим Ваапов фақат ташаббускор, илғор экскаваторчи эмас, балки халқимизнинг мухтор вакили ҳамдир. Шаҳар аҳолиси моҳир экскаваторчига юксак ишонч билдириб, уни икки марта область Советига депутат қилиб сайлади.

Депутат Ваапов ўз меҳнат фаолияти давомида 15 дан ортиқ ёшга экскаваторчилик касбини ўргатди.

Ибрагим Вааповнинг фидокорона меҳнати партия ва ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланган. Унинг кўксини Ленин, «Ҳурмат белгиси» орденлари ва кўплаб медаллар безаб турибди.

Ю. УСМОНОВ,
Андижон области.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Олға, болакайлар. 10.50 — Россия қалби. Бадиий фильм. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.05 — Мушоира. 16.35 — Музикали фильм. 17.05 — В. Маяковский — рассом. 17.30 — Планлар ва ҳаёт. 18.20 — Болалар учун концерт. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 Кинолавҳа. 19.40 — СССР Олий Советининг депутатлари ҳикоя қиладилар. 19.55 — Концерт. 20.40 — Л. И. БРЕЖНЕВ. Эсдаликлар 1-боб. «Завод гудогига ҳамоҳанг ҳаёт». 21.30 — Время. 22.05 — Бокс: Жаҳон кубоги. Ярим финал. 23.25 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-IV. 9.00 — Время. 9.45 — Ҳужжатли фильм. 10.05, 12.05 ва 17.00 — Француз тили. 10.35 ва 11.35 — Химия. 11.05 — Астрономия. 12.35 ва 13.45 — Ботаника. 12.55 ва 17.30 — Шахмат мактаби. 13.25 — Илмий-оммабоп фильм. 14.05 — В. Гиляровский асарлари саҳифаларида. 15.00 — Физика. 15.30 — Музика. 16.00 — Бернард Шоу. 1-қисм. 16.45 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Халқаро панорама. 20.15 — Қишлоқ янгиликлари. 21.15 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 21.30 — Время. 22.05 — Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Рус адабиёти. 12.00 — Телефильм. 12.30 — Бадиий фильм. 18.05 — Мультфильм. 18.10 — Сўз кетидан сўз келар. 18.30 — Юлдузча. 19.00 — Мусобақа — омма ижоди. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ёшлик. 20.20 — Ахборот. 20.40 — Москва. Л. И. БРЕЖНЕВ. Эсдаликлар. 1-боб. «Завод гудогига ҳамоҳанг ҳаёт» 21.30 — Время. 22.05 — Чорвачилик зарбдор фронт! 22.20 — Инсонни ардоқланг. Бадиий фильм 1-серия.

ТОШКЕНТ-II 18.10 — Телефильм. 18.40 — Реклама. 19.00 — Химия. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Эстетика асослари. 21.00 — Телефильм. 21.30 — Москва-IV.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбек давлат телевидениеси ва радиоси этнографик ансамблининг концерти. 9.35 — З. Обидов шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Чорвачилик рентабеллиги учун. 14.00 — Йилни якунлаб. 18.15 — Ёшлик. 19.25 — Х. Изомов қўшиқлари мавзуларига ёзилган фантазиялар. 21.00 — Янги лауреатлар. 21.30 — Пахтакорлар учун концерт. 22.30 — Севги қўшиқлари. 23.15 — Дам олиш концерти.

ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХУЖАЛИК ИНСТИТУТИ
КАДРЛАР БУЙИЧА
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА

кафедра мудири: корхоналар ва халқ хўжалиги тармоқларини молиялаш;
доцентлар: КПСС тарихи (рус тилида);
катта ўқитувчилар: савдо экономикаси, товаршунослик ва савдони ташкил этиш (озиқ-овқат маҳсулотлари товаршунослиги фани бўйича), статистика, меҳнатни илмий ташкил этиш ва бошқариш (экономика ва меҳнатни нормалаш фани бўйича);
ассистентлар: КПСС тарихи (ўзбек тилида), статистика;
доцентлар ёки катта ўқитувчилар: марксча-ленинча фалсафа, саноат ишлаб чиқариш технологияси (енгил саноат технологияси ихтисоси бўйича), олий математика, меҳнатни илмий ташкил этиш ва бошқариш (меҳнатни илмий ташкил этиш ва бошқариш асослари фани бўйича), экономика ва моддий-техника таъминотини планлаштириш, қишлоқ хўжалиги экономикаси, эҳтимоллик назарияси, молия, халқ хўжалигини планлаштириш;
катта ўқитувчи ёки ўқитувчиси: рус тили;
жисмоний тарбия ўқитувчиси: (кураш, енгил атлетика, мерганлик ихтисосликлари бўйича).

АНДИЖОН ШАҲРИДА

кафедра мудирлари: бухгалтерия ҳисоби, статистика ва молия;
доцентлар ёки катта ўқитувчилар: сиёсий иқтисод, олий математика, бухгалтерия ҳисоби, статистика ва молия (статистика, савдода бухгалтерия ҳисоби, молия фани бўйича), тармоқлар экономикаси (халқ хўжалик тармоқлари экономикаси фани бўйича);
ассистент: тармоқлар экономикаси (савдони ташкил этиш фани бўйича).

ҚЎҚОН ШАҲРИДА

катта ўқитувчи ёки ўқитувчи: рус тили.
КОНКУРС МУДДАТИ — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.
Мурожаат учун адрес: 700063, Тошкент шаҳри, Олмазор кўчаси, 183 «а»-уй.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг
228-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
қуйидаги ихтисосликлар бўйича:
ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

саноат ускуналари ремонти ва уларга хизмат кўрсатиш бўйича слесарь-сантехник, электромонтёр, контроль-ўлчов асбоблари ва автоматиканинг токари ва слесари.
ЎҚИШ МУДДАТИ — 6 ой.
Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилган йигитлар қабул қилинади.
Билим юртига қабул қилинганлар ойига 80 сўм стипендия ва ишлаб чиқариш фаолияти даврида ишланган иш ҳақининг 50 процентини оладилар.
МАШҒУЛОТЛАР — ЎҚУВ ГРУППАЛАРИНИНГ КОМПЛЕКТЛАНИШИГА КЎРА БОШЛАНАДИ.
Аризалар ҳар куни соат 9.00 дан 17.00 гача қабул қилинади.
Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, 19-алоқа бўлими, Собир Раҳимов райони, Собир Раҳимов кўчаси, 313-уй.

СССР Алоқа министрлигининг
ТОШКЕНТ АЛОҚА ЭЛЕКТРОТЕХНИКАСИ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
КАФЕДРАЛАР БЎЙИЧА:
мудирлар: КПСС тарихи, дискрет ахборотлар ва телеграфларни узатиш (профессор, фан докторлари);
доцентлар: линияли электр занжирлар назарияси, радио қабул қилиш қурилмалари;
катта ўқитувчилар: илмий коммунизм (илмий коммунизм фани ўқитувчиси, совет ҳуқуқи фани ўқитувчиси), жисмоний тарбия ва спорт; физика ассистенти.
КОНКУРС МУДДАТИ — 14 декабргача.
Ҳужжатлар ушбу адресга юборилсин: 700084, Тошкент шаҳри, 84-алоқа бўлими, Энгельс кўчаси, 108-уй.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/XIда **Баланд қоядаги аёллар,** 18/XIда **Ўн учинчи раис,** 19/XI да **Нодирабегим.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **янги программа «ПРОМЕТЕЙ» цирк спектакли.**

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлиги коллегияси ҳамда министрликнинг ўқув юртлари бош бошқармаси коллективи, бош бошқарма бошлиғининг ўринбосари Н. Г. Зияевга онаси

Рисолат ЗИЯЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Тошкент политехника институти ректорати, партия ва маҳаллий комитетлари биринчи олий математика кафедрасининг доценти А. И. Йўлдошевга ўғли

ВОҲИДЖОНнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ПРОФИЛАКТИКА — МЕДИЦИНАМИЗ АСОСИ

Шу йил 17—19 ноябрда Тошкентда профилактика кардиология проблемаларига бағишланган илмий конференция бўлиб ўтади. Бу анжуманда совет кардиологлари юрак ишемияси хасталиги ва гипертония касалликларининг эпидемиологияси ва профилактикаси соҳасида мамлакатимизда олиб борилаётган ишлар юзасидан тажриба алмашадилар, ўз ютуқлари билан ўртоқлашадилар. Стенокардия, юрак инфаркти, катталар ва ўсмирлар гипертония касалликларини профилактик текшириш ва даволаш бўйича режалар аниқланиб олинади.

Профилактик кардиология проблемаларига бағишланган Бутуниттифоқ миқёсидаги мазкур биринчи конференциянинг Тошкентда ўтиши ҳозирги вақтда Ўзбекистонда кардиология соҳасида олиб борилаётган ишлар мамлакатимизнинг кардиолог олимларида катта қизиқиш уйғотаётганлигини кўрсатади. Мухбиримиз шу конференциянинг ташкилотчиларидан бўлган Ўзбекистон кардиология илмий-текшириш институтининг директори ўринбосари, доцент Ш. Б. Эргашев ва шу институтнинг юрак-қон томирлари касалликлари профилактикаси бўлим мудири доцент Б. Ҳ. Маҳмудовдан конференция кун тартибидаги масалалар хусусида сўзлаб беришни илтимос қилди.

— Ҳурматли Шуҳрат Боисович, ўлкамизда юрак-қон томир касалликларини ўрганиш, уларни аҳоли ўртасида камайтириш соҳасида қандай ютуқлар қўлга киритилди!

— Партия ва ҳукуматимиз мамлакатимизда медицина тараққиётига катта эътибор бермоқда. Айниқса юрак-қон-томир касалликлари профилактикаси борасида самарали ишлар олиб борилмоқда. Таниқли совет кардиологлари Е. И. Чазов, З. И. Миушкевичуслар олиб борган профилактика ишлари юрак хасталикларига қарши курашнинг энг самарали методи эканлигини тасдиқлади. Шунинг учун ҳам биз ҳозирги кунда юрак ва қон-томир касалликларининг олдини олишга аҳолининг сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилиш борасидаги асосий вазифалардан бири деб қараймиз.

Бизнинг республикамизда ҳам бу соҳада диққатга сазовор ишлар олиб бориляпти. Жумладан, сўнгги йилларда кардиология институти очилди, битта кардиологик диспансер ишга туширилди, 43 та кардиология бўлими, 90 дан ортиқ кардиология кабинетлари ва 20 та кардиологик «Тез ёрдам» бригадаси ташкил қилинди.

Институтимизнинг профилактика бўлими ходимлари шаҳар поликлиникаларида эркаклар орасида юрак ишемияси касаллигини тез аниқлаш, шу касалликка олиб келувчи омилларни ўрганиш ва касалликнинг олдини олиш бўйича катта ишлар олиб бормоқдалар. Текширув натижасида 40 ёшдан 60 ёшгача бўлган эркакларнинг ҳар ўнтасидан биттасида юрак ишемияси касаллиги борлиги аниқланди. Қон босимининг юқори бўлиши, тамаки чекиш ва кам ҳаракат қилиш ҳамда қон таркибида холестерин деб аталувчи ёғ моддаларининг кўпайиб кетиши бу касалликнинг асосий сабабларидан бўлиб чиқди.

Юрак ишемияси касаллигининг генетикаси бўйича ҳам текшириш ишлари олиб бориляпти, яъни оилавий профилактика ишлари йўлга қўйиляпти.

Юрак-қон томир касалликларига, яъни гипертонияга олиб келувчи омиллар аслида болаликдан, ёшликдан бошланади. Бу проблемани ўрганиш ва унга қарши тадбирлар ишлаб чиқиш учун институтимизнинг гипертония лабораторияси ходимлари мактабларда текширишлар олиб бормоқдалар. Шу йўл билан болаларнинг маълум бир қисмида қон босими ошганлиги аниқланяпти. Ҳозир ана шундай болалар орасида профилактика ишлари олиб борилмоқда. Бизнинг бу соҳадаги ишларимиз социалистик мамлакатларнинг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши программасига киритилди.

— Баҳром Ҳамидович, ҳозирги кунда юрак-қон томир касалликлари аҳоли учун қандай хавф туғдирмоқда!

— Аҳоли ўртасида юрак ва қон-томир касалликларининг кенг тарқалганлигини ҳозир кўпчилик билади. Бу касалликлар, жумладан, стенокардия, миокард инфаркти (булар умумлаштирилиб юрак ишемияси касаллиги дейилади), айниқса эркаклар учун катта хавф туғдирмоқда. Охирги 10—20 йил мобайнида дунёнинг иқтисодий тараққий этган мамлакатларида, шу жумладан Совет Иттифоқида ҳам 35 дан 50 ёшгача бўлган эркаклар орасида шу касалликлар оқибатида ўлиш ҳоллари кўпайиб кетди.

Яна шуни айтиш керакки, стенокардия ва миокард инфаркти анча «яшариб» қолди. Ёшларда олдинлари кам учрайдиган бу касалликлар ҳозирги пайтда 30 ёшгача бўлган эркаклар орасида икки-уч марта кўпайган. Тадқиқотларнинг кўрсатишича, ҳар йили 40 ёшгача бўлган эркакларнинг бир проценти, 65 ёшгача бўлган эркакларнинг 25 проценти юрак ишемия касаллиги, юрак инфарктига дучор бўлмоқда.

— Аҳоли соғлиғига путур етказаётган, кенг тарқалган юрак касалликларининг олдини олиш юзасидан жумладан бизда қандай чора-тадбирлар амалга оширилмоқда!

— Юрак ва қон томир касалликларининг кенг тарқалганлигини ҳисобга олиб кўпгина мамлакатларда, шу жумладан Совет Иттифоқида ҳам аҳолини профилактика (медицина кўриги)дан ўтказиш кенг йўлга қўйилаётир. Совет давлати шу мақсадлар учун кўп маблағлар сарфламоқда. Бундай профилактик текширувлар Москва, Ленинград, Киев, Харьков, Минск, Каунас, Фрунзе, Андижон ва бошқа шаҳарларда олиб борилмоқда. Тошкентда профилактик текширув ишлари Ўзбекистон кардиология институти томонидан 1978 йилдан бошланди. Бу ишга шаҳар поликлиникалари кенг жалб этилган.

Профилактик текширувлар юрак хасталикларининг олдини олишда аҳолига катта ёрдам беради. Қон босими юқори бўлганларнинг 46 проценти, юрак ишемияси касали борларнинг 40 проценти шу профилактик текширувлар жараёнида аниқланади. Касаллик қанчалик тез ва ҳали яширин формада кечаётган пайтида аниқланса, уни даволаш ҳам шунчалик осон бўлади, юрак инфарктининг олди олинади.

Бугун Тошкентда ўз ишини бошлайдиган биринчи Бутуниттифоқ конференцияси ўз аҳамияти билан ҳамманинг эътиборини тортаётганлиги шубҳасиздир.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, Тошкент — П. Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 32-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-35-53, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22, стенографистка — 33-73-43; 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-70-78, Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94; Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 02342. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 265. 10